

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 22 lipca 2022 r.

FB.III.1611.3.2022.AL

**Pani
Anna Matejuk
Opolski Państwowy Wojewódzki
Inspektor Sanitarny
ul. Mickiewicza 1
45 – 367 Opole**

Wystąpienie pokontrolne

- I. Dane identyfikacyjne kontroli.
  - 1) Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:
Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Opolu, ul. Mickiewicza 1, 45-367 Opole (dalej: Wojewódzka Stacja).
  - 2) Podstawa prawna podjęcia kontroli:
    - art. 6 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹,
    - art. 28 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie²,
    - art. 175 ust. 1 pkt 1 i 4, ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³.
  - 3) Zakres kontroli:
    - a) przedmiot kontroli: realizacja planu finansowego na 2021 r., w tym skuteczna realizacja dochodów budżetowych,
    - b) okres objęty kontrolą: od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r.
  - 4) Rodzaj kontroli: problemowa.
  - 5) Tryb kontroli: zwykły.
  - 6) Termin kontroli: od 13 maja do 1 czerwca 2022 r. (Grzegorz Zakowicz z przerwą w okresie od 16 maja do 1 czerwca 2022 r.)
  - 7) Osoba kontrolująca:
    - Agnieszka Lubasińska, kierownik Oddziału Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego – kierownik zespołu kontrolnego,
    - Justyna Zatajska, starszy inspektor wojewódzki Oddziału Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego,
    - Agnieszka Pusz, inspektor wojewódzki Oddziału Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego,

¹ Dz. U. z 2020 r., poz. 224.

² Dz. U. z 2022 r., poz. 135.

³ Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.

- Grzegorz Zakowicz, inspektor wojewódzki Oddziału Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego.
- 8) Kierownik jednostki kontrolowanej: Anna Matejuk - Opolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Opolu powołana na stanowisko od 1 lutego 2016 r .
- 9) Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej, pod poz. nr 1/2022.

[Akta kontroli str. 1-6]

II. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Oceną objęto zagadnienia związane z realizacją dochodów budżetowych oraz wykorzystaniem przekazanych środków finansowych w 2021 r. na działalność Wojewódzkiej Stacji.

W wyniku przeprowadzonej kontroli działalność jednostki w kontrolowanym zakresie ocenia się jako pozytywną z nieprawidłowościami. Ocena ta została sformułowana mając na uwadze przyznane oceny cząstkowe, przedstawione poniżej:

- pozytywna w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych i sporządzenia sprawozdań budżetowych,
  - negatywna w zakresie realizacji dochodów budżetowych, gdyż stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in. zaniechania przez jednostkę podejmowania działań powodujących przerwanie biegu przedawnienia należności, co doprowadziło do przedawnienia należności Skarbu Państwa, nienaliczania odsetek od należności budżetu państwa regulowanych po terminie, nieaktualizowania wartości należności nie później niż na dzień bilansowy,
  - pozytywna w zakresie realizacji wydatków w układzie zadaniowym w zakresie realizacji celów i mierników oraz sporządzanej sprawozdawczości w układzie zadaniowym,
  - pozytywna z nieprawidłowościami w zakresie realizacji wydatków budżetowych, gdyż stwierdzono m.in. zawarcie umów na dostawy i usługi na okres przekraczający rok budżetowy oraz zastosowanie nieprawidłowej klasyfikacji budżetowej,
  - pozytywna z nieprawidłowościami w zakresie inwentaryzacji, gdyż nie przeprowadzono tej czynności zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi jednostki oraz nie ustalono ilości niez użyt ego paliwa w agregacie prądotwórczym,
  - pozytywna w zakresie gospodarki samochodowej.
1. Uwarunkowania organizacyjne kontrolowanej działalności mające związek z zakresem kontroli.

Wojewódzka Stacja jest jednostką budżetową oraz dysponentem środków budżetowych drugiego stopnia w zakresie wykonywania budżetu państwa. Do podstawowych celów Wojewódzkiej Stacji, które określa Statut⁴ utworzony na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej⁵ należą:

- ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowisk,
- zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych,
- kształtowanie odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Cele te Wojewódzka Stacja realizuje m.in. poprzez nadzorowanie oraz egzekwowanie higienicznych warunków pracy w zakładach pracy, nadzorowanie warunków zdrowotnych żywności i żywienia oraz prowadzenie spraw związanych z wykonywaniem czynności kontrolnych.

⁴ Zarządzenie nr 90/20 Wojewody Opolskiego z 10 września 2020 r. w sprawie nadania Statutu Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu.

⁵ Dz. U. z 2022 r., późn, 633 z późn. zm.

Zakres działania oraz zadania Wojewódzkiej Stacji wynikają z treści ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej⁶. Organizację wewnętrzną, zadania poszczególnych komórek organizacyjnych oraz osób zatrudnionych na samodzielnych stanowiskach pracy w Wojewódzkiej Stacji określa regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem⁷ Dyrektora Wojewódzkiej Stacji (dalej: Dyrektor). Na podstawie dokumentów organizacyjnych ustalono, że Wojewódzką Stacją kieruje Opolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny⁸ (dalej: Wojewódzki Inspektor), który jednocześnie jest Dyrektorem. Dyrektor kieruje działalnością jednostki przy pomocy Zastępcy Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, Głównego Księgowego oraz kierowników komórek organizacyjnych.

W ramach struktury organizacyjnej Wojewódzkiej Stacji funkcjonuje Dział Laboratoryjny z Oddziałami Laboratoryjnymi w Opolu, Kędzierzynie – Koźlu i Kluczborku.

Całokształtem spraw budżetowo-finansowych kieruje Główny Księgowy, który odpowiada za realizację budżetu i gospodarki pozabudżetowej oraz za prawidłowe wykonywanie zadań Oddziału Ekonomicznego. Główny Księgowy podlega bezpośrednio Dyrektorowi Wojewódzkiej Stacji. Obowiązki wynikające z art. 54 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o finansach publicznych zostały powierzone w zakresie czynności z 5 czerwca 2000 r.

[Akta kontroli str. 7-11]

2. Planowanie i realizacja dochodów budżetowych.

W 2021 r. zgodnie z zapisami ustawy budżetowej w Wojewódzkiej Stacji zaplanowano dochody budżetowe w dziale 851 Ochrona zdrowia, rozdziale 85132 Inspekcja Sanitarna w wysokości 1 995 000,00 zł.

Wojewódzka Stacja zrealizowała dochody w kwocie ogółem 1 720 039,12 zł (co stanowi 86,22% wykonania planu dochodów budżetowych).

Dochody uzyskano w następujących §§:

1. 0570 pn. wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych w wysokości 1 075,73 zł,
2. 0580 pn. wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych w wysokości 68,90 zł,
3. 0640 pn. wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień w wysokości 663,20 zł,
4. 0690 pn. wpływy z różnych opłat w wysokości 28 225,21 zł,
5. 0830 pn. wpływy z usług w wysokości 1 689 054,65 zł,
6. 0910 pn. wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat w wysokości 93,71 zł od decyzji o nałożeniu kar pieniężnych,
7. 0920 pn. wpływy z pozostałych odsetek w wysokości 857,72 zł od nieterminowych wpłat za wystawione faktury.

Realizacja dochodów budżetowych w Wojewódzkiej Stacji związana jest przede wszystkim z realizacją usług komercyjnych wykonywanych przez laboratorium.

Szczegółową kontrolą objęto dochody uzyskane w IV kw. 2021 r. i ustalono, że:

Ad.1 w § 0570 w badanym okresie nie wpłynęły środki w tym paragrafie.

Ad. 2 w § 0580 w badanym okresie nie wpłynęły środki w tym paragrafie.

⁶ Dz. U. z 2021 r., późn. 195 z późn. zm.

⁷ Zarządzenie nr 11/2020 Dyrektora Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu z dnia 2 września 2020 r. wprowadzające Regulamin Organizacyjny Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu.

⁸ Powołanie przez Wojewodę Opolskiego znak OK.II.0040.1.2016 z 29 stycznia 2016 r. na Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Opolu od 1 lutego 2016 r oraz powołanie znak NK.1120.1.2021 przez Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie z 28 stycznia 2021 r. na Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Opolu od 1 lutego 2021 r.

Ad. 3 w § 0640 w badanym okresie wpłynęły środki w wysokości 210,80 zł związane ze zwrotem środków za wysłane upomnienia. Zrealizowane dochody są zgodne z ewidencją księgową prowadzoną do konta 130-0032-0000640 pn. wpływy tyt. kosztów upomnień.

Ad. 4 w § 0690 wpłynęły należności z wystawionych decyzji za czynności kontrolne na kwotę 5 981,04 zł. Zrealizowane dochody są zgodne z ewidencją księgową prowadzoną do konta 130-0032-0000690 pn. Wpływy z różnych opłat.

Ad. 5 w § 0830, wpłynęły należności od wystawionych faktur za usługi komercyjne na kwotę 480 617,00 zł. Zrealizowane dochody są zgodne z ewidencją księgową prowadzoną do konta 130-0032-0000830 pn. wpływy z usług netto.

Ad. 6 w § 0910, w badanym okresie nie wpłynęły środki w tym paragrafie związane ze zwrotem odsetek.

Ad. 7 w § 0920, wpłynęły należności od niezapłaconych w terminie faktur za usługi komercyjne w wysokości 418,00 zł. Zrealizowane dochody są zgodne z ewidencją księgową prowadzoną do konta 130-0032-0000920 pn. pozostałe odsetki.

Ustalono, że dochody jednostka terminowo przekazywała na centralny rachunek bieżący budżetu państwa, zgodnie z zapisami w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa⁹.

Do akt kontroli dołączono tabelę z przekazanymi dochodami.

[Akta kontroli str. 12-19]

2.1. Ewidencja przypisu należności dochodów budżetu państwa.

Prawidłowość ewidencji przypisu należności dokonano na podstawie dokumentów wystawionych w IV kw. 2021 r., tj. wystawionych decyzji, faktur, upomnień, wpłat do kasy.

W badanej próbie nie zaksięgowano przypisu należności z tytułu dochodów budżetowych dla §§ 0570 i 0580, ze względu na niewystawienie decyzji nakładających kary, co potwierdziła Z-ca Dyrektora cyt. (...) *W roku 2021 nie nałożono żadnej grzywny ani kary, które powinny być zaewidencjonowane w § 0570 i § 0580. Decyzje wystawione przez komórki merytoryczne na bieżąco udostępniane są w księgowości w systemie EZD i ewidencjonowane w rejestrze decyzji finansowych prowadzonym w Oddziale Ekonomicznym (komórki posiadają swoje rejestry wewnętrzne). Przed zamknięciem miesiąca pracownik zajmujący się księgowaniem decyzji finansowych upewnia się w oddziałach merytorycznych, czy wszystkie wystawione przez nich decyzje zostały nam przekazane.*

[Akta kontroli str. 20]

Ustalono, że przypis należności w badanym okresie ujmowany był w księgach rachunkowych niezależnie od terminu zapłaty, tj. na koncie:

- 221-0009 pn. rozdział 85132 - & 0640 zaewidencjonowano kwotę 210,80 zł w korespondencji z kontem 720-0032-0000640 pn. wpływy z tytułu kosztów upomnień - & 0640 w wysokości 210,80 zł,
- 221-0002 pn. rozdział 85132 - & 0690 zaewidencjonowano kwotę 5 054,40 zł w korespondencji z kontem 720-0032-0000690 pn. wpływy z różnych opłat - & 0690 w wysokości 5 054,40 zł,

⁹ Dz.U. z 2021 r. poz. 259.

- 221-0012 pn. rozdział 85132 - & 0830 zaewidencjonowano kwotę 522 721,09 zł w korespondencji z kontem:

- 720-0083 pn. wpływy z usług - & 0830 w wysokości 474 082,34 zł,
- 225-0100 pn. rozrachunki z tyt. VAT w wysokości 49 198,75 zł.

W wyniku weryfikacji stwierdzono różnicę w wysokości 560,00 zł pomiędzy stroną WN konta 221-0012 a stroną MA kont 720-0083, 225-0100, co stanowi naruszenie zasady podwójnego zapisu, o której mowa w art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Wyjaśnienie w tej sprawie złożyła Dyrektor podając, że cyt. (...) *Różnica pomiędzy obrotami strony Wn konta 221-12 oraz strony Ma konta 225-0100 i konta 720-0083 w kwocie 560,00 zł wynika z błędnych księgowania na koncie 221-12, a mianowicie:*

1. braku korekty przypisów związanych z rezygnacją pacjentów z wykonania badania laboratoryjnego, co potwierdzono dwiema fakturami korygującymi (3/B/2021 i 7/K/2021 po 90 zł. każda). Dokonano przypisu należności na kwotę 180,00 zł na stronie Ma konta 221-0012, bez dwustronnego zapisu korygującego obroty. Spowodowało to brak korekty obrotów na stronie Wn konta 221-0012 o kwotę 180 zł.

2. nie zaewidencjonowano na koncie 221-12 trzech wpłat z kasy fiskalnej (570,00 zł, 90,00 zł i 80,00 zł), co zaniżyło obroty strony Wn tego konta o łączną kwotę 740,00 zł. Różnica między przypisami to 560,00 zł.

Sytuacja ta wynika z powodu bardzo dużego obciążenia pracą w związku z dodatkowymi czynnościami spowodowanymi epidemią Covid-19 i zmianą pracownicy na stanowisku księgowej prowadzącej ewidencję należności.

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Akta kontroli str. 21-24]

- 221-0008 pn. rozdział 85132 - & 0910 zaewidencjonowano naliczone odsetki za IV kwartał na kwotę 9,00 zł w korespondencji z kontem 750-0091 pn. przychody z tytułu odsetek-& 0910 w wysokości 9,00 zł,
- 221-0013 pn. rozdział 85132 - & 0920 zaewidencjonowano naliczone odsetki na kwotę 372,00 zł w korespondencji z kontem 750-0092 pn. odsetki naliczone w wysokości 372,00 zł.

2.2. Naliczanie odsetek od nieterminowo uregulowanych należności budżetu państwa.

Na podstawie ewidencji konta: 221-0002, 221-0005, 221-0006, 221-0009, 221-0012, 221-0014 ustalono, że na 31 grudnia 2021 r. stan nieuregulowanych należności (bez odsetek) wynosił 143 688,62 zł, w tym kwota 90 969,37 zł stanowiła przeterminowane płatności. Natomiast odsetki jednostka ewidencjonowała na koncie 221-0008 pn. Rozdział 85132 § 0910 oraz 221-0013 pn. Rozdział 85132 § 0920.

Ustalono, że:

ad konto 221-0008:

- bilans otwarcia konta (strona Wn) wynosił 273,00 zł,
- przypisano odsetki w wysokości 110,71 zł (w tym 9,00 zł przypisano 31 grudnia 2021 r. z terminem płatności na 2022 r.),
- dokonano wpłat odsetek w wysokości 93,71 zł,
- na koniec roku konto 221-0008 zamknęło się kwotą należności do uregulowania w wysokości 290,00 zł,

ad konto 221-0013:

- bilans otwarcia konta (strona Wn) wynosił 971,00 zł,
- przypisano odsetki w wysokości 1 017,00 zł (w tym 372,00 zł przypisano 31 grudnia 2021 r. z terminem płatności na 2022 r.),
- dokonano wpłat odsetek w wysokości 857,72 zł,
- na koniec roku konto 221-0013 zamknęło się kwotą należności do uregulowania w wysokości 1 130,28 zł.

[Akta kontroli str. 25-26]

Na podstawie dowodów źródłowych wystawionych w IV kw. 2021 r. ustalono, że naliczanie odsetek zostało dokonane dokumentem:

- PK nr 12P1-002/21 na kwotę 372,00 zł od należności zapłaconych w terminie do 31 grudnia 2021 r.,
- PK nr 12P1-001/21 na kwotę 9,00 zł od należności niezapłaconych za IV kw. 2021 r.

[Akta kontroli str. 27-35]

W związku z niejednorodnym trybem naliczania odsetek od przeterminowanych płatności, tzn.:

- naliczaniem odsetek od zapłaconych faktur za usługi wykonywane przez laboratorium,
- naliczaniem odsetek od należności niezapłaconych z tytułu decyzji nakładających kary,

wystąpiono z wnioskiem o przedstawienie przyjętego w jednostce trybu naliczania i egzekwowania odsetek.

Dyrektor wyjaśniła, że cyt. (...) *Odsetki od należności budżetowych wynikających z decyzji administracyjnych naliczane są kwartalnie. Z uwagi na brak podstaw prawnych, nie naliczamy odsetek od grzywien nakładanych w celu przymuszenia (np. na rodziców uchylających się od szczepienia dzieci), które po wykonaniu zaleceń określonych w decyzji na wniosek strony, mogą być zwrócone.*

Odsetki od należności wynikających z faktur za wykonane przez nas usługi laboratoryjne naliczane są i księgowane po zapłacie przez kontrahenta przeterminowanej faktury. Nie naliczaliśmy odsetek od należności, co do których na podstawie rozeznania ich sytuacji prawnej, można było z dużym prawdopodobieństwem założyć, że są to należności, które bardzo trudno będzie wyegzekwować. Dalsze czynności naraziłyby nas na dodatkowe koszty: pocztowe, opłaty dot. pozyskania informacji o ewentualnych następcach prawnych zlikwidowanych jednostek, opłaty sądowe itp. Przy kwotach od kilkudziesięciu do kilkuset złotych, koszty te są niewspółmiernie wysokie w stosunku do dochodzonej należności. Koszty te i naliczane odsetki zwiększałyby nasze należności, mimo braku możliwości ich ściągnięcia. (...).

[Akta kontroli str. 36]

W wyniku analizy przedstawionych wyjaśnień stwierdzono, że w Wojewódzkiej Stacji nieprawidłowo zinterpretowano przepisy prawne dot. naliczania odsetek, tj.:

- art. 40 ust. 2 pkt 3 oraz art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych,
- § 11 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej¹⁰.

Zgodnie z tymi przepisami jednostka zobowiązana jest do naliczania i ewidencjonowania w księgach rachunkowych odsetek od niewpłaconych w terminie należności w momencie ich zapłaty, a w przypadku braku zapłaty - nie rzadziej niż na koniec kwartału.

W celu sprawdzenia wysokości naliczonych odsetek, kontrolujący poprosili o wypełnienie tabeli pn. Naliczenie odsetek w WSSE.

Nr konta	Przeterminowane należności w zł	Kwota naliczonych odsetek wg ewidencji księgowej w zł	Kwota odsetek, jaka powinna być naliczona na 31.12.2021 r. w zł
221-0002			
Suma	2 197,45	133,00	428,00

¹⁰ Dz. U. z 2020 r., poz. 342.

221-0005 Suma	20 503,68	31,00	672,00
221-0006 Suma	20 540,82	0,00	97,00
221-0009 Suma	81,20	0,00	0,00
221-0012 Suma	38 482,43	0,00	927,00
221-0014 Suma	9 163,79	0,00	0,00
Suma końcowa	90 969,37	164,00	2 124,00

[Akta kontroli str. 37-49, 252-257]

Z danych ujętych w tabeli wynika, że Wojewódzka Stacja naliczyła odsetki w wysokości 164,00 zł, a powinna mieć zaewidencjonowaną kwotę w wysokości 2 124,00 zł¹¹, dlatego też stwierdzono, że jednostka nie naliczała odsetek od należności budżetu państwa regulowanych po terminie, co stanowi naruszenie ww. przepisów prawa.

Dyrektor wyjaśniła, że cyt. (...) *Odsetki od należności były naliczane systematycznie, jednak w wyniku błędnego kwalifikowania dłużników do automatycznego naliczenia odsetek w systemie finansowo-księgowym, część z nich była pomijana. Nie naliczono odsetek od grzywien w celu przymuszenia ze względu na brak podstawy prawnej do ich naliczania.*

[Akta kontroli str. 50]

Wskazane działanie wyczerpuje dyspozycję art. 5 ust. 1 ustawy o naruszenie dyscypliny finansów publicznych¹² (dalej: ustawa ndfp), według którego naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest nieustalenie należności Skarbu Państwa albo ustalenie takiej należności w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia.

Ponadto ustalono, że dowodowy księgowy PK (nr 12P1-002/21 na kwotę 372,00 zł i PK nr 12P1-001/21 na kwotę 9,00) zostały podpisane tylko przez pracownika księgowości. Na dokumentach brakuje podpisów osób: sprawdzającej i zatwierdzającej, co narusza § 5 ust. 2 Zarządzenia nr 25/13 Dyrektora z 12 grudnia 2013 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kontroli dokumentów księgowych oraz art. 21 ust. 6 ustawy o rachunkowości. Dyrektor wyjaśniła, że cyt. (...) *Dokumenty PK nie zostały podpisane przez osoby zatwierdzające przez niedopatrzenie spowodowane nawałem pracy na przełomie roku i absencją chorobową pracownicy Oddziału wywołanej chorobą COVID 19.* Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Akta kontroli str.51]

2.3. Odpis aktualizujący należności.

Na koniec 2021 r. w Wojewódzkiej Stacji na koncie 290 pn. Odpis aktualiz. należności wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w łącznej kwocie 50 088,88 zł (saldo strony Ma), w tym ma koncie analitycznym:

- 290-0002 należności wątpliwe – upadłość, w wysokości 2 652,48 zł,
- 290-0003 należności sporne w wysokości 45 436,40 zł,
- 290-0004 należności nieściągalne w wysokości 2 000,00 zł.

W trakcie roku nie zaewidencjonowano żadnej operacji na tym koncie pomimo posiadania zestawienia rozrachunków z przeterminowanymi należnościami w księgach rachunkowych. Natomiast zgodnie z § 10 ust. 4 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów

¹¹ W tabeli pn. Naliczanie odsetek w WSSE w przypisie główna księgowa podała, że odsetki na 31.12.2021 r. naliczono symulacyjnie bez szczegółowej analizy każdego kontrahenta, ponieważ nie było to możliwe w tak krótkim czasie w trakcie prowadzonej kontroli oraz przy bieżącej pracy.

¹² Dz. U. z 2021 r., poz. 289 z późn. zm.

jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, odpisy aktualizujące wartość należności są dokonywane nie później niż na dzień bilansowy, co w Wojewódzkiej Stacji nie zostało wykonane.

Wyjaśnienie złożyła Dyrektor podając, że (...) *Odpisów aktualizujących należności nie dokonano na skutek niedopatrzenia odpowiadającego za te czynności pracownika. Wynikało to z dużego obciążenia pracą w okresie pandemii, skoncentrowaniem wszystkich naszych działań przede wszystkim na walkę w COVID 19, pozyskaniem dodatkowych środków budżetowych i unijnych na ten cel, które wymagały dużych dodatkowych nakładów pracy.* Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Akta kontroli str. 52-53]

2.4. Windykacja należności.

Kontrolujący dokonali wrywkowego sprawdzenia dokumentacji w zakresie prowadzonej przez Wojewódzką Stację windykacji należności w stosunku do 4 dłużników, którzy w księgach rachunkowych posiadają zaległości w § 0580 na kwotę 5 682,42 zł, w § 0570 na kwotę 4 000,00 zł, § 0830 na łączną kwotę 7 806,66 zł, tj.:

- 1) dłużnik – XXX (§ 0830), zobowiązany był do zapłaty FV na kwotę 9 452,46 zł w związku z wykonaniem badania laboratoryjnego. Część faktury w wysokości 4 031,72 zł została uregulowana w ratach (wpływ: 2 000,00 zł nastąpił 27 listopada 2008 r., 2 000,00 zł nastąpił 30 stycznia 2009 r., 31,72 zł nastąpił 31 grudnia 2010 r.). Na 31 grudnia 2021 r. dłużnik figuruje w księgach rachunkowych z saldem należności w wysokości 5 420,74 zł. Dyrektor wyjaśniła, że cyt. (...) *proceeding was conducted, however 30.04.2009 r. Sąd Rejonowy w Opolu oddalił wniosek o upadłość wobec braku majątku (activity conducted in leased premises). On 17.07.2009 r. the shareholders meeting adopted a resolution to open liquidation proceedings and on 11.09.2018r. Sąd Rejonowy w Opolu decided on the liquidation of the debtor. It was not possible to elect new management (Resolution of the Regional Court in Opole of 11.09.2018r.). Finally, the appointed liquidator was struck off the KRS. However, the same company was not struck off the KRS as a company in liquidation, although practically it does not exist i.e. it has no management, liquidator, it does not conduct any activity, it has no assets. The case was very complicated with attention to the proceedings conducted also by UKS in Opole and the prosecutor in K.Koźlu, which led to the proceedings in the court, conducted against XXX. On the list of creditors there remained a few dozen farmers, and also ZUS, US and others. In the course of our activities, executive proceedings were still conducted before the liquidation proceedings in 2008 and 2009, it was possible to recover 4 031,72 zł., and further our actions with attention to the above were completely ineffective.*
- 2) dłużnik XXX (§ 0830), zobowiązany był do zapłaty FV na kwotę 2 885,92 zł w związku z wykonaną usługą badania wody. Część faktury w wysokości 500,00 zł została uregulowana 16 listopada 2018 r. Jednostka wysłała do dłużnika wezwanie do zapłaty z informacją, że w przypadku braku wpłaty pełnej kwoty zostanie wszczęte postępowanie egzekucyjne w celu przymusowego ściągnięcia należności. Na dzień 31 grudnia 2021 r. dłużnik figuruje w księgach rachunkowych z saldem należność w wysokości 2 385,92 zł. Dyrektor wyjaśniła, że cyt. (...) *Postępowanie egzekucyjne w stosunku do XXX nie miało uzasadnienia. Po licznych działaniach informacyjnych udało się odzyskać kwotę 500,00 zł, jednak dalsze działania windykacyjne były bezskuteczne, bowiem fundacja nie posiada żadnego majątku, prowadzi*

działalność polegającą na działaniach w celu ochrony zdrowia i promocji zdrowego stylu życia w oparciu o dotacje. W międzyczasie XXX zmieniła nazwę na XXX, co dodatkowo utrudniło windykację. Na dzień dzisiejszy prowadzone są dalsze działania mające na celu pozyskanie naszych należności, w tym rozmowy bezpośrednio z Prezesem XXX, który oświadczył, że podjął kroki mające na celu zamknięcie XXX przez XXX. Działania windykacyjne wobec tych dłużników, z uwagi na ich trudną sytuację prawną, wymagały dużego zaangażowania i nakładu czasu. Jednocześnie szanse na odzyskanie tych należności było bardzo znikome.

- 3) dłużnik XXX (§ 0570) został obciążony karą w wysokości 4 000,00 zł na podstawie decyzji nr HŻ.906.2.7.2013.EM z 29 października 2013 r. Z przedstawionych dokumentów źródłowych wynika, że były prowadzone czynności windykacyjne do 2019 r. Ostatnie pismo w sprawie dotyczy umorzenia postępowania egzekucyjnego, które zostało sporządzone przez Naczelnika Urzędu Skarbowego 12 marca 2019 r. Dyrektor wyjaśniła, że cyt. (...) *z uwagi na fakt, że postępowanie egzekucyjne zostało umorzone przez Komornika Urzędu Skarbowego w trybie art. 59 § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, to ponowne wszczęcie postępowania egzekucyjnego jest nieuzasadnione. Nie ujawniono nowego, aktualnego miejsca pobytu dłużnika, ani jego majątku, stąd bezzasadne byłoby ponowne wszczynanie postępowania egzekucyjnego. Na obecnym etapie brak jest przesłanek do zastosowania Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz.U. 2020 poz. 2083), wszystkie wymienione w w/w akcie czynności, były zastosowane przed komorniczym umorzeniem postępowania.*

- 4) dłużnik XXX (§ 0580), został obciążony kosztami badań laboratoryjnych produktów pobranych w trakcie kontroli przeprowadzanej przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Opolu. Badania wykonano na zlecenie Wojewódzkiej Stacji, dlatego też koszty tych badań w wysokości ogółem 5 682,42 zł ujęto w księgach tej jednostki. XXX złożyła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (dalej: WSA) w Opolu, który stwierdził nieważność decyzji w zakresie ww. kosztów badań produktów (dopalaczy). Na wyrok WSA w Opolu, Wojewódzki Inspektor złożył skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego, lecz podtrzymał on decyzję WSA.

W związku z powyższym stwierdzono, że w księgach rachunkowych nieprawidłowo pozostawiono na koncie rozrachunkowym kwotę w wysokości 5 682,42 zł skoro prawomocne wyroki, tj. z:

- a. 4 listopada 2015 r. wyrok NSA z 31 lipca 2015 r. syg. XXX,
- b. 4 listopada 2015 r. wyrok NSA z 31 lipca 2015 r. syg. XXX,
- c. 7 stycznia 2016 r. wyrok NSA z 1 września 2015 r., sygn. XXX,

stanowiły podstawę do wyksięgowania kwoty należności. Opisane działanie narusza art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Dyrektor wyjaśniła, że cyt. (...) *brak zdjęcia z ewidencji księgowej umorzonych należności dot. firm XXX (...) wynikał również z niedopatrzenia pracownika.*

[Akta kontroli str. 54-73]

Złożone wyjaśnienia przyjęto z poniższymi zastrzeżeniami. Analizując stan faktyczny i prawny stwierdzono, że:

Ad a) W wyniku zaniechania przez jednostkę podjęcia działań powodujących przerwanie biegu przedawnienia doszło do przedawnienia należności. Jak wynika z wystawionej faktury na rzecz XXX jest to należność cywilnoprawna związana z działalnością gospodarczą, ale

szczególną, bo uznaną za usługę laboratoryjną. Takie należności przedawniają się z upływem 2 lat od wymagalności. To, że wobec przedsiębiorcy toczyło się postępowanie upadłościowe nie zmienia faktu, że termin przedawnienia biegł. Bieg terminu przedawnienia przerywa zgłoszenie wierzytelności do syndyka. Z materiału jakim dysponowali kontrolujący nie wynika, aby:

- postępowanie upadłościowe wobec dłużnika doszło do etapu syndyka,
- wierzytelność została zgłoszona,
- wystąpiono do sądu o wydanie nakazu zapłaty,

co spowodowałoby, że termin przedawnienia zostałby przerwany, a następnie na skutek wydania prawomocnego orzeczenia uległby zmianie i przekształcił się w termin 6 letni (art. 118 Kodeksu Cywilnego¹³). Co więcej, w tym momencie można by kierować sprawę do egzekucji komorniczej, a każda czynność zmierzająca do odzyskania wierzytelności przerywa bieg terminu przedawnienia. Fakt, że w 2009 roku podjęto decyzję o rozwiązaniu spółki nie stał na przeszkodzie, by dochodzić roszczenia na drodze sądowej. Ponadto zgodnie z art. 299 Kodeksu spółek handlowych¹⁴, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. W takiej sytuacji roszczenia można kierować także wobec członków władz spółek. Natomiast w chwili obecnej roszczenie jest już przedawnione, a tę okoliczność w obecnym stanie prawnym sąd uwzględni z urzędu.

Ad. b) W przypadku wierzytelności wobec XXX sytuacja jest podobna, jak w przypadku opisanym w punkcie a. Mamy do czynienia z należnością cywilnoprawną wynikającą z działalności gospodarczej, ale będącą usługą laboratoryjną. Taka wierzytelność ulega przedawnieniu po upływie 2 lat od wymagalności. Wierzytelność pochodzi z kwietnia 2018 roku. Jedyne wezwanie do zapłaty wystosowano do podmiotu dopiero pod koniec roku 2019. W roku 2020 przyjęto zwrot upomnienia i stwierdzono, że fundacja nie istnieje. Nie jest to prawdą, ponieważ XXX jako podmiot o tym samym numerze KRS, NIP figuruje w rejestrze KRS, a zmieniono mu jedynie nazwę. Ciągłość podmiotu wynika z rejestrów. Z przedstawionej dokumentacji nie wynika, że podjęto działania zmierzające do egzekwowania tej należności.

W związku z powyższym stwierdzono, że w wyniku zaniechania przez jednostkę podjęcia działań powodujących przerwanie biegu przedawnienia należności z końcem 2021 r. to kwota niezapłaconej FV w wysokości 2 385,92 zł uległa przedawnieniu.

Ad c) przypadek dotyczy należności publicznoprawnej jaką jest kara administracyjna. Z wyjaśnień Wojewódzkiej Stacji wynika, że sprawa była skierowana do egzekucji administracyjnej, ale z uwagi na nieobecność dłużnika w miejscu zamieszkania nie można było ustalić majątku do egzekucji. Podmiot uzyskał postanowienie o umorzeniu egzekucji. Należy wskazać, że umorzenie egzekucji nie umarza wierzytelności. Podmiot może występować do organów egzekucyjnych kilkakrotnie. Zgodnie z art. 61 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji¹⁵ w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego z przyczyny określonej w art. 59 § 2 (na wniosek wierzyciela z uwagi na brak majątku) postępowanie egzekucyjne wszczyna się ponownie po ujawnieniu przez wierzyciela majątku lub źródła dochodu zobowiązanego, z których jest możliwe wyegzekwowanie środków pieniężnych przewyższających koszty egzekucyjne. Wydaje się jednak, że wierzyciel powinien wykazać aktywność w zakresie poszukiwania majątku. Skierowanie pisma do dłużnika na znany adres może doprowadzić do sytuacji, w której dłużnik ujawni się.

Stwierdzono, że Wojewódzka Stacja prawidłowo prowadziła działania windykacyjne. Zaznaczyć jednak należy, że jednostka powinna podejmować próby w celu dalszego

¹³ Dz. U. z 2020 r., poz. 1740 z późn. zm.

¹⁴ Dz. U. z 2020 r., poz. 1526 z późn. zm.

¹⁵ Dz. U. z 2022 r., poz. 479.

ustalenia adresu czy majątku. W przypadku tego rodzaju kary (art. 103 i 104 ustawy o bezpieczeństwie żywności¹⁶) mamy do czynienia z 5-letnim terminem przedawnienia. Zgodnie bowiem z art. 104 ust. 3 wspomnianej ustawy do kar pieniężnych, w zakresie nieuregulowanym w ustawie, stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa¹⁷. Artykuł 70 Ordynacji podatkowej stanowi, że zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku.

Szczegółowe dane ujęto w tabeli pn. Windykacja należności wybranych spraw, którą dołączono do akt kontroli.

[Akta kontroli str. 54]

Podsumowując powyższe należy stwierdzić, iż Wojewódzki Inspektor nie wykorzystał wszystkich możliwości prawnych zmierzających do wyegzekwowania należności budżetu państwa, do czego obliguje przepis art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych, czym spowodował przedawnienie należności w wysokości ogółem 7 806,66 zł, w tym:

- 5 420,74 zł w roku 2012¹⁸,
- 2 385,92 zł w roku 2021.

Wskazane działanie wyczerpuje dyspozycję art. 5 ust. 3 ustawy ndfp, według którego naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest dopuszczenie do przedawnienia należności.

Biorąc jednak pod uwagę art. 38 ust. 1 ustawy ndfp w stosunku do kwoty 5 420,74 zł, karalność naruszenia dyscypliny finansów publicznych ustała, ponieważ od czasu popełnienia zabronionego czynu upłynęły 3 lata.

Dodatkowo na potrzeby kontroli Główna Księgowa przygotowała informację, w formie tabeli¹⁹, na temat podejmowanych przez Wojewódzką Stację działań w stosunku do przeterminowanych należności wynikających z urzędzeń księgowych.

Z analizy danych wynika, że na kontach rozrachunkowych widnieją należności z terminem zapłaty od 2010 r. do 2017 r.

Termin zapłaty	Przeterminowane należności
2010 łącznie	5 412,68
2011 łącznie	1 410,27
2012 łącznie	3 196,80
2014 łącznie	1 996,81
2015 łącznie	3 891,30
2016 łącznie	2 976,08
2017 łącznie	1 174,92
Suma końcowa	20 058,86²⁰

Dyrektor wyjaśniła, że cyt. (...) *przyczyną pominięcia niektórych dłużników w procesie windykacyjnym była przede wszystkim bardzo duża liczba faktur (w 2019 – 6 651, w 2020 –*

¹⁶ Dz. U. z 2020 r., poz. 2021 z późn. zm.

¹⁷ Dz. U. z 2021 r., poz. 1540 z późn. zm.

¹⁸ Nie przedstawiono kontrolującym żadnych dokumentów, dlatego też termin przedawnienia ustalono na podstawie ostatniej daty wpływu środków na konto tj. 2010 r.

¹⁹ Tabela pn. naliczenie odsetek w WSSE.

²⁰ Kontrolująca nie ustaliła terminu przedawnienia dla XXX w wysokości 9 163,79 zł z powodu braku szczegółowych danych na temat charakteru należności.

4 714 i w 2021 – 4 040 pomimo trwającej epidemii) oraz decyzji administracyjnych, które wymagały podjęcia czynności windykacyjnych. Dodatkowo wpływ na tę sytuację miały bardzo skomplikowane i czasochłonne działania, jakie należy podjąć w procesie egzekucji należności i tylko jedna osoba się tym zajmująca.

[Akta kontroli str. 74-79, 50]

Kontrolująca dokonała weryfikacji otrzymanych danych przede wszystkim pod kątem ustalenia wartości przedawnionych należności w roku 2019, 2020 i 2021, biorąc pod uwagę termin przedawnienia:

- 2 lata dla należności cywilnoprawnych związanych z działalnością gospodarczą,
- 5 lat dla należności publicznoprawnych jakimi są kary administracyjne.

W poniższej tabeli ujęto szczegółowe dane.

Konto nadrzędne	Nazwa kontrahenta	Termin zapłaty	Rok ostatniej podjętej czynności	Rok w którym doszło do przedawnienia należności	Wartość przeterminowanych należności w zł	UWAGI
221-0006	XXX	08.08.2011	2014	2019	1 000,00	Postanowienie Naczelnika Urzędu Skarbowego w Opolu w spr. umorzenia postępowania egzekucyjnego z 26.06.2014 r.
221-0006	XXX	08.06.2010	2014	2019	1 000,00	Postanowienie Naczelnika Urzędu Skarbowego Wrocław w spr. nie przystąpienia do egzekucji 28.08.2014 r.
221-0012	XXX	28.08.2017	2017	2019	207,22	
221-0012	XXX	03.03.2017	2017	2019	49,20	
221-0012	XXX	28.04.2017	2017	2019	49,20	
221-0012	XXX	28.06.2017	2017	2019	49,20	
221-0012	XXX	22.09.2017	2017	2019	820,10	
				2019 Suma	3 174,92	
221-0005	XXX	29.08.2014	2015	2020	1 000,00	tyt.4/2014 14.05.2015 r. wysłano pismo do Naczelnika Urzędu Skarbowego z prośbą o informację na jakim etapie postępowania egzekucyjnego znajduje się tytuł wykonawczy
221-0005	XXX	06.02.2015	2015	2020	1 000,00	Brak odpowiedzi z GIS w sprawie odwołania od decyzji
221-0005	XXX	24.11.2012	2015	2020	2 000,00	tyt. 17/2012 14.05.2015 r. Wysłano pismo do Naczelnika Urzędu Skarbowego z prośbą o informację na jakim etapie postępowania egzekucyjnego

Konto nadrzędne	Nazwa kontrahenta	Termin zapłaty	Rok ostatniej podjętej czynności	Rok w którym doszło do przedawnienia należności	Wartość przeterminowanych należności w zł	UWAGI
						znajduje się tytuł wykonawczy
				2020 Suma	4 000,00	
221-0002	XXX	29.12.2016	2016	2021	50,00	Postanowienie 56/16 OPWIS o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z 24.06.2016 r. tyt. 4/2017
221-0002	XXX	29.12.2016	2016	2021	11,60	Postanowienie 56/16 OPWIS o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z 24.06.2016 r. tyt. 4/2017
221-0005	XXX	08.10.2015	2016	2021	2 700,00	tyt. 4/2015, w 2016 - Informacja z US o stanie zaległości w sprawie egzekucyjnej, postanowienie o umorzeniu z 16.11.2016r, i zwrot tytułu wykonawczego 20.01.2017r.
221-0005	XXX	26.08.2016	2016	2021	2 000,00	tyt. 10/2016, Postanowienie Naczelnika Urzędu Skarbowego w Opolu w spr. umorzenia postępowania egzekucyjnego 16.12.2016 r.
				2021 Suma	4 761,60	
221-0014	XXX	13.11.2018	do wyjaśnienia ²¹		9 163,79	Nota księgowa związana z nienależytym wykonaniem umowy. Dostawca spóźnił się z dostawą podłóż i odczynników laboratoryjnych, których brak wstrzymywał wykonywanie badań. Towar, którego nie dostarczono w terminie zmuszeni byliśmy kupić u innego dostawcy a różnicą w cenie obciążono firmę xxxxxx.
				Suma końcowa	11 936,52²²	

Analiza danych wykazała, iż w stosunku do dłużników nie podejmowano terminowo czynności zmierzających do uregulowania przez nich należności budżetu państwa, czym naruszono art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych powodując przedawnienie należności w wysokości ogółem 11 936,52 zł, w tym:

- 3 174,92 zł w roku 2019,
- 4 000,00 zł w roku 2020,

²¹ Kontrolująca nie ustaliła terminu przedawnienia z powodu braku szczegółowych danych na temat charakteru należności.

²² Nie ujęto w ogólnej kwocie XXX.

– 4 761,60 zł w roku 2021.

Wskazane działanie wyczerpuje dyspozycję art. 5 ust. 3 ustawy ndfp według którego naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest dopuszczenie do przedawnienia należności.

Dodatkowo należy wskazać, że w sporządzonej na potrzeby kontroli tabeli pn. naliczanie odsetek WSSE wykazano 52 sprawy do wyjaśnienia, więc kwota przedawnionych należności może ulec zmianie.

Ponadto ustalono, że Dyrektor nie opracowała procedury windykacji należności, która usystematyzowałaby ten proces w jednostce.

Wyjaśniając Z-ca Dyrektora podała, że cyt. (...) *W przypadku nieuregulowania w wyznaczonym terminie należności nałożonych na podstawie decyzji administracyjnych, po upływie 7-miu dni wystawiane jest upomnienie. Upomnienie wysyłane jest za pośrednictwem Poczty Polskiej za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Jeżeli po upływie 7-miu dni od daty doręczenia upomnienia nie wpłynie wymagana należność, zostaje wszczęte postępowanie egzekucyjne – wystawiony tytuł wykonawczy.*

W 2021 roku wysłano 10 upomnień i 92 wezwania do zapłaty. Wystawiono 2 tytuły wykonawcze. Windykacją należności zajmuje się pracownik Oddziału, który podejmuje działania informacyjne wobec dłużników mające na celu ściągnięcie należności (rozmowy telefoniczne, e-maile). Wykaz dłużników, którzy zalegają z płatnościami za faktury przekazywany jest też do Oddziału Laboratoryjnego celem wyegzekwowania zaległych kwot, pod rygorem wstrzymania przyjmowania kolejnych próbek do badania. Po dokonanej zapłacie wystawiane są noty odsetkowe.

[Akta kontroli str. 80]

Wyjaśnienie nie zostało przyjęte przez kontrolujących. Brak odpowiednich wytycznych w tym zakresie stwarza warunki do nieodpowiedniego egzekwowania należności skarbu państwa, bądź przedawnienia należności, co skutkować może naruszeniem dyscypliny finansów publicznych. Przepisy wewnętrzne w jednostkach sektorach finansów publicznych stanowią jeden z elementów kontroli zarządczej, o której mowa w art. 68 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

3. Polityka rachunkowości.

Zarządzeniem²³ Dyrektora wprowadzono politykę rachunkowości, w której opisano reguły w zakresie roku obrotowego i okresów sprawozdawczych, zasad wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego, zasad inwentaryzacji posiadanego majątku, opisu systemu przetwarzania danych przy wykorzystaniu komputera oraz system zabezpieczenia dokumentów i ochrony danych.

W okresie objętym kontrolą przedmiotowa dokumentacja spełniała wymagania art. 10 ust. 1 ustawy o rachunkowości z zastrzeżeniem, że nie opisano w niej przyjętych zasad klasyfikacji zdarzeń. Dyrektor wyjaśniła, że cyt. (...) *W załączniku nr 3 do polityki rachunkowości „Sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych” w punkcie 1 Zakładowy plan kont znajduje się zapis: „Stacja prowadzi księgi rachunkowe w oparciu o zakładowy plan kont (załącznik nr 3a do zarządzenia) opracowany na podstawie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. poz. 1911) oraz Komentarza do planu kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych xxxxxxx - wydanie XVII uaktualnione – wydanego przez xxxxxxxxx. Gdańsk 2018 r. Zakładowy plan kont zawiera wykaz kont księgi głównej i wykaz ksiąg pomocniczych*

²³ Zarządzenie nr 6/2018 Dyrektora Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu z dnia 16 lutego 2018 r. w sprawie wprowadzenia Polityki rachunkowości w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu

oraz opis przyjętych przez jednostkę zasad klasyfikacji zdarzeń, a także zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej.” W związku z tym, że pozycja ta szczegółowo opisuje zasady klasyfikacji zdarzeń jakie ewidencjonowane są na stosowanych w naszej stacji kontach, zasad tych dodatkowo nie wpisano do polityki rachunkowości.

Kontrolujący przyjęli wyjaśnienie.

[Akta kontroli str. 81-85]

Zarządzeniem²⁴ Dyrektora wprowadzono Instrukcję kontroli dokumentów księgowych w Wojewódzkiej Stacji oraz Instrukcję kasową.

W instrukcji kontroli dokumentów określono zasady dokumentowania i rejestrowania operacji finansowych, zatwierdzania operacji przez kierownika jednostki oraz osoby przez niego upoważnione, podziału obowiązków dotyczących zatwierdzania, realizacji i rejestrowania operacji pomiędzy pracowników oraz weryfikacji tych operacji.

W instrukcji kasowej opisano zasady obrotu gotówkowego, tj. obowiązki kasjera, osoby upoważnione do dokonywania operacji kasowych, terminy odprowadzenia gotówki do banku oraz termin i metodę przeprowadzenia inwentaryzacji gotówki w kasie.

Stan kasy w Wojewódzkiej Stacji na 31 grudnia 2021 r. zgodnie z Raportem Kasowym nr 24/W/21 z 31 grudnia 2021 r. wynosił 0,00 zł.

W 2021 r. księgi rachunkowe były prowadzone w Wojewódzkiej Stacji z wykorzystaniem z systemu finansowo-księgowego XXX autorstwa XXX w XXX.

Ustalono, że księgi rachunkowe są trwale oznaczone nazwą jednostki, zawierają nazwę urządzenia księgowego i programu przetwarzania, oznaczenie roku obrotowego, okresu sprawozdawczego i datę sporządzenia zapisu. Księga główna prowadzona jest z zachowaniem zasad podwójnego zapisu, systematycznego i chronologicznego rejestrowania zdarzeń gospodarczych zgodnie z zasadą memoriałową.

4. Realizacja wydatków w układzie zadaniowym.

W 2021 r. Wojewódzka Stacja realizowała wydatki oparte o szczeble klasyfikacji zadaniowej:

- część 85/16 Budżet Wojewody Opolskiego,
- dział 851 Ochrona zdrowia,
- rozdział 85132 Inspekcja Sanitarna,
- funkcja 20. Zdrowie,
  - zadanie 20.5. W - Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia oraz nadzór sanitarno-epidemiologiczny,
  - podzadanie 20.5.1. W - Profilaktyka zdrowotna i promocja zdrowego trybu życia,
  - działanie 20.5.1.2. W - Oświata zdrowotna wykonywana przez Państwową Inspekcję Sanitarną,
  - podzadanie 20.5.2. W - Nadzór sanitarny i działalność kontrolno-inspekcyjna,
  - działanie 20.5.2.1. W - Bieżący nadzór sanitarny,
  - działanie 20.5.2.3. W - Zapobiegawczy nadzór sanitarny,
  - podzadanie 20.5.3. W - Zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych,
  - działanie 20.5.3.1. W - Zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych,
  - podzadanie 20.5.4. W - Ochrona zdrowia przed szkodliwym wpływem czynników środowiskowych,
  - działanie 20.5.4.6. W - Badania wody, żywności, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, kosmetyków i innych czynników mających wpływ na zdrowie ludzi oraz badania mikrobiologiczne ludności.

²⁴ Zarządzenie nr 25/13 Dyrektora Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kontroli dokumentów księgowych.

Decyzją Wojewody Opolskiego nr FB.I.3111.2.14.2021.KA z 29 marca 2021 r. przekazano w aplikacji Trezor UB-BZ do Ministerstwa Finansów plan finansowy na 2021 rok z wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich. Zawiera on zadania, podzadania oraz cele, mierniki i ich wartości planowane do osiągnięcia w 2021 r. Plan finansowy wydatków budżetowych w układzie zadaniowym wraz ze zmianami ujęto na koncie 990 Plan wydatków – układ zadaniowy w wysokości 24 520 827,75 zł. Zmiany w planie finansowym były przeprowadzane na bieżąco.

Zarządzeniem Dyrektora²⁵ wprowadzono instrukcję w sprawie zasad i trybu wyznaczania celów Wojewódzkiej Stacji, określania mierników i ich realizacji oraz zasad monitorowania ich osiągnięć celem zapewnienia funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej wraz ze zmianami.

W instrukcji w załączniku nr 1 określono charakterystykę funkcji stałej (misji jednostki), tj. m.in.: upowszechnianie wiedzy dotyczącej promocji i ochrony zdrowia, zapewnienie stosowania właściwych standardów sanitarno-higienicznych, poprawa stanu zdrowia publicznego, w tym zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych, ograniczenie negatywnych skutków zdrowotnych wpływu czynników środowiskowych oraz zakres przedmiotowy zadań realizowanych w ramach danej funkcji.

Kierownicy komórek merytorycznych wg załącznika nr 2 w IV kw. bieżącego roku przedstawiają propozycję celów szczegółowych. Propozycja obejmuje charakterystykę opisową zadania i celu, mierniki bazowe oraz mierniki docelowe osiągnięcia danego celu. Kierownik jednostki analizuje przedstawione propozycje i zatwierdza plan realizacji zadań i celów na kolejny rok budżetowy wg załącznika nr 3. Plan realizacji zadań i celów jest aktualizowany po ostatecznym zatwierdzeniu planu finansowego a kierownicy komórek merytorycznych zapoznają pracowników z przyjętym planem realizacji zadań i celów na kolejny rok budżetowy. Kierownicy komórek merytorycznych na koniec każdego półrocza sporządzają sprawozdanie wg załącznika nr 4 z realizacji zadań i celów i przedstawiają je kierownikowi jednostki. Sprawozdanie powinno wskazywać poziom osiągniętych mierników w odniesieniu do poziomu zakładanego oraz przyczyny nieosiągnięcia zakładanych mierników i propozycje rozwiązań.

W załączniku nr 4 (sprawozdanie z realizacji celów WSSE w Opolu) opisano m.in. poziom osiągniętych mierników w 2021 r. dla działania 20.5.2.1. W – Bieżący nadzór sanitarny oraz działania 20.5.4.6. W Badanie wody, żywności, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, kosmetyków i innych czynników mających wpływ na zdrowie ludzi oraz badania mikrobiologiczne ludności.

Ustalono, że:

- miernikiem działania 20.5.2.1. W jest liczba przeprowadzonych kontroli/liczba zaplanowanych kontroli. Celem tego miernika jest poprawa warunków higieniczno-sanitarnych w nadzorowanych obiektach. Plan wartości tego miernika wyniósł 110/110 natomiast jego wykonanie wyniosło 87/110. W 2021 r. przeprowadzono mniej kontroli ze względu na konieczność przeprowadzenia wywiadów epidemiologicznych dotyczących Covid-19 w ramach pomocy powiatowym stacjom.
- miernikiem działania 20.5.4.6. W jest liczba wykonanych oznaczeń laboratoryjnych i pomiarów. Celem tego miernika jest pozyskanie danych na temat czynników mających wpływ na zdrowie ludności. Plan wartości tego miernika wyniósł 101 000, natomiast jego wykonanie wyniosło 106 524. W 2021 r. wykonano plan w 105,5 % w wyniku badania zwiększonej liczby pozostałości pestycydów w pojedynczych próbkach.

---

²⁵ Zarządzenie Nr 14/2013 Dyrektora Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu z dnia 24.09.2013 r. w sprawie wprowadzenia jednolitego tekstu Procedury Kontroli Zarządczej w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu (załącznik nr 2 do procedury).

Dane do mierników przekazywane są do opracowania rocznego sprawozdania Wojewódzkiej Stacji od komórek merytorycznych do kierownika sekcji statystyki informacji i oceny oraz spraw organizacyjnych.

Sprawozdanie RB-BZ1 za 2021 r. sporządzono na podstawie rocznego sprawozdania Wojewódzkiej Stacji zgodnie z przyjętą instrukcją.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w badanym obszarze.

5. Plan finansowy.

Plan finansowy Wojewódzkiej Stacji na rok 2021 w dziale 851 Ochrona zdrowia, rozdziale 85132 Inspekcja Sanitarna w układzie wykonawczym ustalono w wysokości 19 130 000,00 zł.

W badanym okresie dokonano 12 zmian planu wydatków na podstawie decyzji:

- Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej (2 decyzje) zwiększono wydatki bieżące o kwotę 3 035 827,75 zł ze środków pochodzących z rezerw celowych,
- Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej (1) zwiększono wydatki bieżące o kwotę 885 000,00 zł,
- Wojewody Opolskiego (1) zwiększono wydatki majątkowe o kwotę 1 650 000,00 zł,
- Wojewody Opolskiego (1) zmniejszono wydatki bieżące o kwotę 180 000,00 zł,
- Wojewody Opolskiego (7) przeniesiono wydatki bieżące pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowej.

Po zmianach plan finansowy Wojewódzkiej Stacji na rok 2021 wynosił 24 520 827,75 zł.

Roczny plan wydatków budżetowych wykonano w kwocie 24 403 319,89 zł, co stanowi 99,52% planu po zmianach, w tym kwota w wysokości 22 729 587,55 zł stanowiła wydatki bieżące, natomiast wydatki na zakupy inwestycyjne wyniosły 1 673 732,34 zł.

Zmiany w planie finansowym wydatków przeprowadzane były na bieżąco co ma odzwierciedlenie na koncie 980 – Plan finansowy wydatków budżetowych.

[Akta kontroli str. 86-87]

6. Rozliczenie środków otrzymanych z rezerw celowych.

Stwierdzono, że Wojewódzkiej Stacji przyznano w roku 2021 środki z rezerw celowych budżetu państwa ogółem w wysokości 3 035 827,75 zł, z tego:

- 1 685 827,75 zł w §§ 4010, 4110, 4120 (poz. rezerwy celowej 56) przeznaczone na sfinansowanie podwyżek wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników wykonujących zawód medyczny zatrudnionych w wojewódzkiej i powiatowych stacjach sanitarno - epidemiologicznych. Ustalono, że jednostka prowadziła ręcznie szczegółowe wyliczenia dotyczące rozliczenia otrzymanej rezerwy w wysokości 1 664 092,34 zł. Z przedłożonych do kontroli zestawień oraz list płac wynika, że środki te zostały wykorzystane w całości.

[Akta kontroli str. 88]

- 1 350 000,00 zł w § 4000 (poz. rezerwy celowej 64) przeznaczone na sfinansowanie zakupu licencji MS Office dla jednostek Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa opolskiego dla komputerów otrzymanych w 2020 roku z Głównego Inspektoratu Sanitarnego w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się COVID-19. Analiza wykazała, że w celu zakupienia licencji Wojewódzka Stacja przeprowadziła postępowanie na podstawie art. 6a Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19. Zaproszenie do złożenia oferty zostało przesłane elektronicznie do 7 wykonawców. Ostatecznie 12 listopada 2021 r. podpisano umowę z firmą XXX z siedzibą w XXX, która zaproponowała najniższą cenę w wysokości 1 265 254,63 zł brutto. Ustalono, że Wojewódzka Stacja otrzymała od Wojewody Opolskiego środki w wysokości 1 265 254,63 zł, którymi zapłaciła 17 grudnia 2021 r.

fakturę nr XXX z 3 grudnia 2021 r. (dowód źródłowy 12F2-34/21). Zakupione licencje na produkty Microsoft prawidłowo ujęto na koncie 020-0002 Pozostałe wartości niematerialne i prawne. Z ewidencji księgowej konta 130-0002-4210 Rachunek bieżący jednostki wydatki - dysp.III stopnia oraz ww. dokumentów wynika, że rezerwa celowa została przeznaczona na cel wskazany w decyzji ministra finansów.

[Akta kontroli str. 89-97]

7. Informacja w zakresie zatrudnienia.

Na podstawie sprawozdania Rb-70²⁶ oraz sporządzonego na potrzeby kontroli zestawienia pn. Zatrudnienie w WSSE oraz PSSE w roku 2021 ustalono, że w jednostkach były zatrudnione osoby tylko w ramach statusu 01, tj. grupa nieobjęta mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, dla której plan zatrudnienia na rok 2021 ustalono w województwie opolskim łącznie na poziomie 527 etatów (Wojewódzka Stacja 228, Powiatowe Stacje 299), natomiast zatrudnienie na 31 grudnia 2021 r. wyniosło ogólnie 424,08 etaty. W związku z tym, że w sprawozdaniu w kolumnie 11 - "Stan na koniec okresu sprawozdawczego" do liczby zatrudnionych w ostatnim dniu okresu sprawozdawczego w przeliczeniu na pełnozatrudnionych nie wlicza się osób, które nie otrzymują za dany okres wynagrodzenia od zakładu pracy, tj. np. osób będących na urloпах bezpłatnych, wychowawczych i macierzyńskich oraz zasiłkach chorobowych jednostka kontrolowana w ww. zestawieniu podała rzeczywisty stan zatrudnienia na 31 grudnia 2021 r., który wyniósł łącznie 443,58 etaty, z tego Wojewódzka Stacja 174,75, a Powiatowe Stacje 268,83.

Za 2021 rok przeciętne wykonanie zatrudnienia wyniosło w województwie opolskim 415,33 etatów, z tego w Wojewódzkiej Stacji 167,70 etatów i Powiatowych Stacjach 247,63 etatów.

W trakcie roku zatrudniono osoby łącznie na 51,58 etatów (Wojewódzka Stacja 4 a Powiatowe Stacje 47,58) oraz odeszli pracownicy uwalniając ogółem 36,20 etatów, z tego w jednostce kontrolowanej 12 i w Powiatowych Stacjach 24,2.

Kontrola przedstawionego zestawienia wykazała, że na dzień 31 grudnia 2021 r. pozostały nieobsadzone ogółem 84,17 etaty, z tego w Wojewódzkiej Stacji 53,25 etaty a podległych jej jednostkach 30,92 etaty. Ponadto w dwóch Powiatowych Stacjach przekroczono plan zatrudnienia łącznie o 0,75 etatu.

W złożonym wyjaśnieniu Dyrektor podała cyt. (...) *Plan zatrudnienia w WSSE w Opolu po zmianach wg RB-70 wynosi 228 w przeliczeniu na pełnozatrudnionych pracowników. Liczba ta wynika z planu, jaki był podstawą do kalkulacji limitu wynagrodzeń do kolejnych ustaw budżetowych do roku 2009r, kiedy dysponentem środków budżetowych dla naszej Inspekcji było Ministerstwo Zdrowia.*

Od roku 2010 dysponentem tym jest Wojewoda Opolski i od tego roku nie było żadnej zmiany w tym zakresie, stąd też jest ona powielana w kolejnych sprawozdaniach RB-70. Niemniej jednak jest to liczba, która nie ma żadnego przełożenia na rzeczywisty stan zatrudnienia i odpowiadający mu fundusz płac. Środki na wynagrodzenia otrzymujemy od Wojewody Opolskiego niezależnie od w/w liczby.

Na dzień 31.12.2021r. nie posiadamy wolnych etatów, stąd w kolumnie „Ilość etatów nieobsadzonych na dzień 31 grudnia wpisano 0.

Przekroczenie planu w PSSE w Głubczycach i PSSE w Namysłowie wynika z analogicznej sytuacji. Jednocześnie informuję, że wobec sytuacji epidemiologicznej w naszym kraju konieczne było zwiększenie zatrudnienia w tych stacjach.

Wyjaśnienie zostało przyjęte z zastrzeżeniem, że plan zatrudnienia wykazywany w sprawozdaniu Rb-70 powinien być dostosowany do liczby faktycznie zatrudnionych pracowników.

²⁶ Rb-70 sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Opolu od początku roku do końca IV kwartału 2021 r.

8. Informacja w zakresie wynagrodzenia.

W 2021 r. plan finansowy jednostki w zakresie wynagrodzeń i pochodnych został zwiększony ogółem o kwotę 2 570 827,75 zł na podstawie następujących 2 decyzji:

- Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej 1 685 827,75 zł ze środków pochodzących z rezerwy celowej jako podwyżka dla pracowników wykonujących zawód medyczny,
- Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej 885 000,00 zł w związku ze zmianą ustawy budżetowej na 2021 rok²⁷ środki przeznaczone na dodatek motywacyjny.

Analiza sprawozdania Rb - 28 wykazała, że w Wojewódzkiej Stacji wydatki na wynagrodzenia (w §§ 4010, 4040) wraz z pochodnymi (w §§ 4110, 4120) zrealizowano w kwocie 17 812 046,01 zł, co stanowiło 72,99% wydatków poniesionych ogółem w 2021 r. (24 403 319,89 zł).

Na podstawie zestawienia sporządzonego przez jednostkę na potrzeby kontroli pn. Wynagrodzenie w WSSE oraz PSSE w roku 2021 ustalono, że w zakresie wynagrodzenia największe wydatki w kwocie ogółem 20 901 064,93 zł dotyczyły płacy zasadniczej, z tego w Wojewódzkiej Stacji 8 157 760,27 zł, a Powiatowych Stacjach 12 743 304,66 zł.

W roku 2021 w Wojewódzkiej Stacji obowiązywał Zakładowy Regulamin Premiowania Pracowników Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu²⁸. Kontroli poddano prawidłowość ewidencjonowania i wypłacania następujących składników wynagrodzenia m.in. zasadniczego, dodatków (m.in. funkcyjnego, specjalnego, za wysługę lat pracy) oraz premii 4 pracownikom Wojewódzkiej Stacji za IV kwartał 2021 r. w łącznej wysokości 65 355,69 zł. W wyniku sprawdzenia dowodów księgowych ustalono, że wymienione wynagrodzenie wykazane na listach płac było zgodne z kwotami wynikającymi z kadrowymi dowodami źródłowymi, a wykazane kwoty netto zgodne z kwotami figurującymi na wyciągach bankowych.

Kontrola wykazała, że dokumenty pn. rozdzielnik kosztów wynagrodzeń w miesiącu obrachunkowym październik, listopad i grudzień dotyczące naliczonego wynagrodzenia nie zawierają informacji wymienionych w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości odnośnie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), a także podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania. Ponadto nie mają adnotacji o przeprowadzonej kontroli merytorycznej i formalno- rachunkowej oraz nie zostały zatwierdzone przez osoby do tego upoważnione, do czego zobowiązuje § 7 Instrukcji kontroli dokumentów księgowych Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu.

W związku z powyższym wyjaśnienie złożyła Zastępca Dyrektora, podając: (...)

Przedmiotowe dokumenty dotyczące naliczonych w danym miesiącu wynagrodzeń są elektronicznie przesyłane z programu płacowego XXX do programu finansowo-księgowego XXX. Przed dokonaniem transmisji „Rozdzielnika kosztów wynagrodzeń w miesiącu obrachunkowym” wykonywana jest jego weryfikacja przez pracownika płac i pracownika księgowości oraz zatwierdzana przez głównego księgowego i dyrektora. Rozdzielnik kosztów wynagrodzeń wskazuje miesiąc obrachunkowy, którego dotyczą wynagrodzenia naliczone i ujęte w danym miesiącu oraz szczegółową dekretację kont księgowych. Listy płac w wersji papierowej stanowiące podstawę transmisji danych do FK są archiwizowane w komórce płac. Są one zatwierdzane do wypłaty przez głównego księgowego i dyrektora jednostki.

²⁷ Ustawa z dnia 1 października 2021 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz. U. poz. 1900).

²⁸ Załącznik nr 1 do Zarządzenia Dyrektora WSSE w Opolu nr 22/08 z 15.12.2008 r. Regulamin utworzony na podstawie § 21 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników zatrudnionych w stacjach sanitarno - epidemiologicznych.

Ponadto co miesiąc pracownik komórki naliczającej płace sporządza analizę funduszu płac, która podlega każdorazowo porównaniu z danymi systemu finansowo-księgowego, celem potwierdzenia zgodności danych w obu systemach tj. płacowymi finansowo-księgowym.

Dodatkowo stwierdzono, że na poleceniu księgowania nr 10P2-005/21 na kwotę 8 283,22 zł dot. rozliczenia dodatku specjalnego za m-c VII-VIII/2021 (COVID) podpisała się osoba (tylko parafka) bez wskazania za co była odpowiedzialna (np. sporządzenie). Dokument nie zawiera również podpisu osoby sprawdzającej i zatwierdzającej, co narusza § 5 ust. 2 Zarządzenia nr 25/13 Dyrektora z 12 grudnia 2013 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kontroli dokumentów księgowych oraz art. 21 ust. 6 ustawy o rachunkowości. Na tę okoliczność Dyrektor wyjaśniła : (...) *Na dokumencie (...) podpisała się pracownica, która sporządziła dokument i wprowadziła go do ksiąg. Natomiast szczegółowe rozliczenie do tej noty zostało przygotowane, sprawdzone i podpisane przez główną księgową i dyrektora w dokumentach płacowych. Tylko na skutek niedopatrzania nie dołączono do PK oryginału rozliczenia (tylko jego wydruk), ani też nie uzupełniono podpisów osób zatwierdzających na samym dokumencie PK.*

Wyjaśnienia zostały przyjęte przez kontrolującą.

Szczegółowe informacje dotyczące przedstawionych danych w zakresie wynagrodzeń znajdują się w aktach kontroli.

Analiza ksiąg rachunkowych wykazała, że zaewidencjonowane w nich kwoty dotyczące wynagrodzeń zostały ujęte w prawidłowych wysokościach w sprawozdaniu budżetowym Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa za rok 2021 oraz Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

[Akta kontroli str. 101- 119]

9. Badanie wydatkowania środków publicznych w zakresie ich ewidencjonowania oraz dokumentowania.

9.1. Wydatki bieżące.

Kontrolę obejmującą realizację wydatków rzeczowych przeprowadzono na podstawie próby wydatków za IV kwartał 2021 r. na łączną kwotę 2 353 759,98 zł (tj. 6,65 % wykonanych wydatków) w następujących paragrafach:

- 3020 Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń - 651,27 zł,
- 4210 Zakup materiałów i wyposażenia - 1 565 216,84 zł,
- 4230 Zakup leków, wyrobów medycznych i produktów biobójczych - 237 264,40 zł,
- 4260 Zakup energii - 66 973,24 zł,
- 4270 Zakup usług remontowych - 58 121,26 zł,
- 4280 Zakup usług zdrowotnych - 2 371,00 zł,
- 4300 Zakup usług pozostałych - 381 027,57 zł,
- 4360 Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych - 6 722,62 zł,
- 4400 Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe - 4 278,60 zł,
- 4410 Podróże służbowe krajowe - 2 073,80 zł,
- 4430 Różne opłaty i składki - 8 696,09 zł,
- 4520 Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego - 3 022,98 zł,

- 4700 Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej
- 4 737,50 zł,
- 4710 Wpłaty na PPK²⁹ finansowane przez podmiot zatrudniający - 12 602,81 zł.

Prawidłowość wykonania wydatków w wybranych paragrafach, w tym celowość poniesionych wydatków ustalono w oparciu o ewidencję księgową (konta 101-0002 pn. Kasa - wydatki budżetowe i 130-0002 pn. Rachunek bieżący jednostki wydatki - dysp. III stopnia) oraz dowody księgowe (m.in.: faktury, umowy, wyciągi bankowe). Ustalono, że w niżej wymienionych paragrafach zostały poniesione m.in. na:

- § 3020 zakup kłapek medycznych, fartuchów i refundację za okulary korekcyjne (3 dowody źródłowe sprawdzone w wyniku kontroli wydatków w pozostałych paragrafach). Nieprawidłowości dotyczące wydatków poniesionych w tym paragrafie opisano w pkt 9.2. niniejszego dokumentu;
- § 4210 zakup m.in.: materiałów administracyjno - biurowych (m.in. papier ksero, druki, segregatory, tonery, prasa), paliwa, licencje na programy komputerowe, łaźni grzejnej i ultradźwiękowej do laboratorium, szaf biurowych, materiałów pomocniczych do laboratorium, zamrażarki, krzeseł laboratoryjnych, środków czystości . Nieprawidłowości dotyczące wydatków poniesionych w tym paragrafie opisano w pkt 9.2. niniejszego dokumentu;
- § 4230 zakup do laboratorium m.in.: odczynników, kwasu solnego i siarkowego, preparatów diagnostycznych, surowicy, żelu krzemionkowego i kolumienek ekstrakcyjnych. Nieprawidłowości dotyczące wydatków poniesionych w tym paragrafie opisano w pkt 9.2. niniejszego dokumentu;
- § 4260 zapłatę za energię elektryczną, gazy techniczne, centralne ogrzewanie i dostawę wody,
- § 4270 naprawę spektrometru, chłodziarki, szafy chłodniczej, chromatografu, aspiratorów, dygestoriów, konserwację dźwigów, instalacji gazowej, koparki oraz remont pomieszczeń laboratorium w Kluczborku. Nieprawidłowości dotyczące wydatków poniesionych w tym paragrafie opisano w pkt 9.2. niniejszego dokumentu;
- § 4280 badania lekarskie pracowników wykonane na podstawie skierowań wystawionych przez Wojewódzką Stację,
- § 4300 opłatę m.in. za: badanie próbek, usługi kurierskie, pocztowe, pralnicze, wywóz odpadów komunalnych, przegląd: spektrometru, sprzętu p.poż., komór laminarnych, autoklawów i klimatyzatorów; mycie samochodów, dzierżawę aparatu do hodowli drobnoustrojów i analizatora, obsługę prawną, usługę hotelową i catering, serwis dejonizatorów. Nieprawidłowości dotyczące wydatków poniesionych w tym paragrafie opisano w pkt 9.2. niniejszego dokumentu;
- § 4360 opłatę za internet, usługi telekomunikacyjne,
- § 4400 wynagrodzenie zarządcy za administrowanie budynkiem,
- § 4410 zwrot pracownikom kosztów delegacji,
- § 4430 opłatę za dozór techniczny, ubezpieczenie 2 samochodów oraz czynności związane z uczestnictwem w krajowym systemie akredytacji,
- § 4520 opłatę za wywóz odpadów,
- § 4700 szkolenia pracowników z zakresu m.in.: COVID-19, inwentaryzacji środków trwałych, ważności wyników badań, wdrożenia metody ISO, „Polskiego Ładu”, zamówień publicznych oraz sympozjum „Postępy w medycynie”. Nieprawidłowości dotyczące wydatków poniesionych w tym paragrafie opisano w pkt 9.2. niniejszego dokumentu
- § 4710 obowiązkowe wpłaty na PPK finansowane przez pracodawcę.

²⁹ PPK - pracownicze plany kapitałowe.

Lista umów zawartych przez Wojewódzką Stację, na podstawie których ponoszono wydatki w jednostce znajduje się w aktach kontroli.

[Akta kontroli str. 120-122]

Objęte kontrolą dowody zawierały dane wynikające z przepisu art. 21 ustawy o rachunkowości odnośnie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja) oraz podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania. Nie stwierdzono uwag w tym zagadnieniu.

9.2. Nieprawidłowości stwierdzone w wyniku kontroli wydatków bieżących.

- a) Ujęcie niżej wymienionych wydatków do niewłaściwego paragrafu klasyfikacji budżetowej (szczegółowy wykaz dowodów znajduje się w aktach kontroli):
- 2 dowody księgowe na łączną kwotę 26,00 zł dot. usługi transportowej do § 3020 zamiast do § 4300;
  - 1 dowód księgowy w kwocie 184,50 zł dot. zakupu kawy na potrzeby sekretariatu do § 4210 zamiast do § 4220;
  - 4 dowody księgowe na łączną kwotę 160,00 zł dot. usługi wykonania pieczętek do § 4210 zamiast do § 4300;
  - 44 dowody księgowe na łączną kwotę 1 497,62 zł dot. usługi transportowej do § 4210 zamiast do § 4300;
  - 3 dowody na łączną kwotę 784,73 zł za wzorcowanie do § 4210 zamiast do § 4300;
  - 4 dowody na łączną kwotę 19,80 zł za usługę szybkiej realizacji do § 4210 zamiast do § 4300;
  - 9 dowodów na łączną kwotę 821,53 zł za usługę transportową do § 4210 zamiast do § 4300;
  - 1 dowód w wysokości 90,55 zł za zakup baterii do rejestratorów § 4270 zamiast do § 4210;
  - 1 dowód na kwotę 300,00 zł za usługę konserwacji instalacji gazowej § 4270 zamiast do § 4300;
  - 4 dowody na łączną kwotę 7 639,75 zł dot. zakupu klimatyzatora, suchego lodu, części do urządzeń laboratoryjnych § 4300 zamiast do § 4210;
  - 1 dowód na kwotę 1 525,00 zł dot. usługi hotelowej i gastronomicznej podczas narady do § 4300 zamiast do § 4410;
  - 1 dowód na kwotę 1,00 zł dot. opłaty ewidencyjnej badania technicznego pojazdu do § 4300 zamiast do § 4430;
  - 1 dowód na kwotę 400,00 zł dot. zakupu usługi cateringowej podczas szkolenia pracowników do § 4300 zamiast do § 4700;
  - 1 dowód w wysokości 38,09 zł dot. usługi dojazdu do klienta do § 4430 zamiast do § 4300.

W złożonym wyjaśnieniu Dyrektor podała: (...)

- usługa noclegowa z wyżywieniem (1.525,00 zł) dot. Pani Dyrektor Anny Matejuk, która przebywała na naradzie Państwowych Wojewódzkich Inspektorów Sanitarnych organizowanej przez Głównego Inspektora Sanitarnego. Faktura dokumentująca tę operację wpłynęła bezpośrednio do naszej stacji, po zakończonym pobycie i śład

potraktowano ją jako zakup bezpośredni i zakwalifikowano do § 4300. Wydatek dokonany z pominięciem pracownika odbywającego podróż służbową nie jest zwrotem kosztów za nocleg i wyżywienie, czyli nie spełnia koniecznej i niezbędnej przesłanki kwalifikacji na § 4410.

- zakup pieczętek (łącznie na kwotę 160,00 zł) został potraktowany jako zakup konkretnego przedmiotu, a nie usługi wykonania pieczętki, stąd kwalifikacja do § 4210. Odebraliśmy pieczętkę, która została zarejestrowana w stacji jako konkretny przedmiot, a nie usługa.

- klimatyzator (4.612,50 zł) został pomyłkowo zakwalifikowany do § 4300,

- bateria (90,55 zł) została zaksięgowana w § 4270 jako element składowy usługi wykonania naprawy rejestratora temperatury. Zlecenie dotyczyło naprawy, nie zamawialiśmy baterii, stąd cały koszt naprawy w § 4270.

- części (283,51 zł + 2.613,75 zł) usługa dotyczyła przeglądu oraz wymiany w trakcie przeglądu koniecznych części i dlatego jako usługę przeglądową zakwalifikowano do § 4300.

- usługa cateringowa (400,00 zł) w § 4300 była kosztem Wojewódzkiej Drużyny Wykrywania Zagrożeń Radiacyjnych jaka funkcjonuje przy WSSE w Opolu, ale jest jednostką Wojewody Opolskiego. Stąd kwota 400,00 zł za catering do szkolenia zapłacona przez WSSE w Opolu dn. 14.12.2022r. została zrefundowana przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego OUW dnia 17.12.2022r. Koszt nie dotyczy WSSE w Opolu.

- opłata ewidencyjna w wysokości 1,00 zł została błędnie zaliczona do usługi rejestracyjnej samochodu wraz z tą usługą.

- suchy lód (kwota 129,99 zł) został pomyłkowo zaliczony do § 4300 zamiast 4210,

Ponadto Zastępca Dyrektora wyjaśniła: (...)

- zakupy artykułów spożywczych dokonywane są sporadycznie, (w IV kwartale 2021r. była to kawa o wartości 184,50 zł), w związku z tym uznaliśmy, że nie ma potrzeby uruchomienia paragrafu 4220, który dotyczy przede wszystkim instytucji zbiorowego żywienia, np. stołówki.

- przy zamówieniu usługi naprawy sprzętu, wystawca faktury wyszczególnia części jakie użyto do wykonania naprawy, ale są one nieodzownym elementem tej usługi.

Naprawa nie mogłaby być wykonana bez wymiany uszkodzonych elementów i stąd klasyfikacja całej wartości faktury na § 4270.

- w pozostałych przypadkach, klasyfikując do określonej podziałki klasyfikacji budżetowej pracownicy dekretujące wydatki skupiały się na głównym przedmiocie zamówienia, stąd ujęcie usług transportowych razem z zakupionymi materiałami.

Ujawnione pomyłki wystąpiły w związku z bardzo dużym obciążeniem pracą w roku 2021, w tym pozyskiwaniem i rozliczaniem dodatkowych środków na walkę z COVID 19 (zarówno krajowych i jak i unijnych). Odpowiedzialność za powstałe błędy z racji nadzoru nad księgowością ponosi główna księgowa.

Wyjaśnienie zostało przyjęte przez kontrolującą z zastrzeżeniem:

- od 1 stycznia 2016 r. obowiązuje nowa treść objaśnień do paragrafu 4410, tj. doprecyzowano, że w tym paragrafie należy klasyfikować wydatki ponoszone na podróże krajowe pracowników bez względu na to, czy koszt pokrywa bezpośrednio pracodawca czy jest to zwrot kosztów poniesionych przez pracownika. Zatem usługa noclegowa z wyżywieniem w wysokości 1 525,00 zł powinna być ujęta w § 4410,
- wydatek w sytuacji zlecenia wykonania pieczętek o treści podyktowanej przez jednostkę jest następstwem wykonania usługi na konkretne zamówienie. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczy zamówienia na wykonanie pieczętek wg konkretnego wzoru a nie np. poduszek do pieczętek. Zatem wydatek poniesiony na podstawie 4 faktur na łączną kwotę 160,00 zł powinien być ujęty w § 4300,

- podstawą zaklasyfikowania wydatków dotyczących zakupionych części i usługi transportowej (dojazdu) do odpowiedniego paragrafu jest ustalenie rodzaju / charakteru tego wydatku i jego podstawy prawnej oraz umowa zawarta z wykonawcą lub wydane zlecenie, a w przypadku ich braku - treść dowodu zakupu. Z przedstawionych do kontroli dokumentów wynika, że na fakturach były wyszczególnione kategorie wydatków ze wskazaniem kwoty za każdą z pozycji;
- zgodnie z opisem do § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia zalicza się do niego wydatki związane z utrzymaniem i funkcjonowaniem jednostki np. leki, prasa i nie ujmuje się zakupu środków żywności. Natomiast objaśnienie do § 4220 Zakup środków żywności jednoznacznie wskazuje, że obejmuje on pełne wydatki na zakup produktów żywnościowych. Klasyfikacja budżetowa jest narzędziem umożliwiającym jednostce właściwe planowanie środków, zaewidencjonowanie określonych zdarzeń w celu zapewnienia przejrzystości gospodarowania środkami finansowymi oraz rzetelności sprawozdań finansowych, dlatego niezbędne jest ujmowanie wydatków do prawidłowych podziałek klasyfikacji budżetowej. Przyjęty przez Wojewódzką Stację sposób ujmowania zdarzeń jest nieaktualny. Klasyfikacja budżetowa jest nowelizowana i jednostka powinna na bieżąco uwzględniać te zmiany w księgach rachunkowych.

Zgodnie z art. 10 ustawy o rachunkowości klasyfikacja zdarzeń występujących w danej jednostce powinna być opisana w polityce rachunkowości. Z wyjaśnień Pani Dyrektor wynika, że: (...) *Stacja prowadzi księgi rachunkowe w oparciu o Komentarz do planu kont (...). Zakładowy plan kont zawiera (...) opis przyjętych przez jednostkę zasad klasyfikacji zdarzeń.* Należy zauważyć, że publikacja zawiera jedynie ogólne zasady klasyfikacji zdarzeń dla różnych jednostek. Natomiast ostateczną decyzję o sposobie klasyfikowania środków podejmuje, zgodnie z dyspozycją art. 53 ustawy o finansach publicznych kierownik sektora finansów publicznych, który dysponuje pełnią wiedzy o stanie faktycznym określonego zdarzenia i może dokonać szczegółowej analizy charakteru danego wydatku.

Ujęcie wydatków do niewłaściwej podziałki klasyfikacji budżetowej stanowi naruszenie przepisów Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych³⁰

[Akta kontroli str. 123-145]

- b) Dokonanie wydatku w łącznej kwocie 26 577,59 zł na podstawie 11 faktur proforma (szczegółowy wykaz dokumentów znajduje się w aktach kontroli), które w obrocie gospodarczym najczęściej wystawiane są przed wykonaniem usługi lub dostawy i stanowią podstawę do wypłat zaliczek. W związku z powyższym Zastępca Dyrektor wyjaśniła: (...)
- dowód nr 10i2-005/21 na kwotę 8.970,00 zł - dotyczy opłaty za ocenę w procesie nadzoru przeprowadzaną przez Polskie Centrum Akredytacji. Warunkiem przeprowadzenia oceny laboratorium było wcześniejsze dokonanie przedpłaty w wysokości 60 % kosztów kalkulacyjnych nie później niż 3 dni przed oceną.
  - dowód nr 10i2-007/21 na kwotę 4 792,30 zł oraz
  - dowód nr 10i2-008/21 na kwotę 2 995,00 zł - dotyczą zakupu foteli przez internet, gdyż cena oferowana w sklepie internetowym była znacznie niższa od ceny w sklepie stacjonarnym, co pozwoliło na wymianę większej ilości zużytych starych foteli przy tych samych kosztach.
  - dowód nr 10i2-009/21 na kwotę 1.350,40 zł
  - dowód nr 10i2-010/21 na kwotę 716,00 zł
  - dowód nr 10i2-011/21 na kwotę 795,00 zł

³⁰ Dz. U. z 2014 r. poz.1053 z późn. zm.

- dowód nr 10i2-012/21 na kwotę 649,00 zł

dotyczą zakupu wyposażenia dla Oddziału Laboratorium w Kędzierzynie – Koźlu. W tych przypadkach wcześniej przeprowadzone było rozpoznanie rynku na stronach internetowych i w sklepach na terenie Kędzierzyna-Koźla. Zakupy te były bardzo pilne, ponieważ brak zlewoń i wanny wstrzymywał roboty remontowe, jakie trwały w oddziale. Konieczna była pilna ich dostawa, a to gwarantował tylko zakup przez internet, ponieważ nie były one dostępne w sklepach stacjonarnych. Ponadto ich cena była znacznie niższa niż byłaby w sklepie stacjonarnym, nawet gdyby wówczas były w nim dostępne.

- dowód nr 11i2-001/21 na kwotę 5.217,83 zł to wyposażenie dla laboratorium badania żywności (lodówka i kuchenka) oraz zmywarka do sali konferencyjnej.

Dokonując tych zakupów w sklepach internetowych mieliśmy możliwość korzystania z szerszej oferty rynkowej, cen znacznie niższych niż w sklepach stacjonarnych, dużych promocji itd.

- dowód nr 12i2-002/21 na kwotę 450,00 zł – dotyczy szkolenia online w zakresie „Polskiego Ładu”. Uczestnictwo w szkoleniu było uzależnione od dokonania płatności przed jego terminem na podstawie faktury proforma i przesłanie potwierdzenia tej płatności.

- dowód nr 12i2-008/21 na kwotę 148,83 zł dotyczy opłaty za domenę oraz

- dowód nr 12i2-009/21 na kwotę 493,23 zł opłaty za pocztę elektroniczną.

Wszystkie skrzynki e-mail WSSE w Opolu działają jako usługa wykupiona w firmie XXX (hosting). Firma ta prowadzi sprzedaż internetową i praktykuje tylko taką formę rozliczenia. Jednocześnie zaznaczyć należy, że dokonując powyższych transakcji kierowano się zasadą optymalizacji kosztów, tj osiągnięcia jak najlepszych efektów przy jak najmniejszych nakładach. Wszystkie towary zakupione w tej formie były znacznie tańsze i dostarczane bezpośrednio do siedziby zamawiającego. Ponadto w czasie epidemii COVID 19, dostęp do wielu towarów był bardzo utrudniony. Wiele placówek handlowych było zamkniętych, a te otwarte miały bardzo ograniczony asortyment. W tej sytuacji uzasadnione były zakupy poprzez internet, choć w oparciu o faktury proforma.

Płatności dokonywane na podstawie faktur proforma nie były przez nas traktowane jako zaliczki, o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, albowiem wynikają one ze specyficznej formy zakupu (przez internet) która w okresie epidemii była najszybszą i najbezpieczniejszą. Stąd też nie traktujemy ich jako niezgodne z przepisami.

Opłaty dokonywane np. przed rozpoczęciem audytu, udziałem w szkoleniu i zakończeniem aktywności domeny i skrzynek internetowych były konieczne, ponieważ zapewniało to ciągłość pracy laboratorium i stacji.

Podejmowane przez nas decyzje dotyczące zakupów przez internet uwarunkowane były dostępem do określonych towarów, ich jakością i cenami, które w okresie epidemii rosły z dnia na dzień.

Ich celem było jak najbardziej racjonalne gospodarowanie środkami i nie skutkowało jakimkolwiek przekroczeniem planu finansowego.

Wobec powyższego wskazywanie osoby odpowiedzialnej za podjęcie tych decyzji nie znajduje uzasadnienia.

Wyjaśnienie zostało przyjęte przez kontrolujących z zastrzeżeniem. Zgodnie z zapisem § 15 ust. 6 Rozporządzenia Ministra Finansów z 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych³¹, zaliczki mogą być udzielane wyłącznie w zakresie określonym w odrębnych przepisach. Przepisami prawa pozwalającymi na udzielenie zaliczek w państwowych jednostkach budżetowych są:

- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionym

³¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1718.

w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej³² (§§ 11,20),

- rozporządzenie w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej (§ 33).

Dokonane zakupy na podstawie faktur proforma nie mieszczą się w katalogu określonym przez ustawodawcę w ww. aktach prawnych, tym samym stwierdzono naruszenie § 15 ust. 6 Rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych.

[Akta kontroli str. 146-157]

- c) Podpisanie 17 umów na okres przekraczający rok budżetowy, których zestawienie ujęto w poniższej tabeli.

Lp.	Nr umowy	Okres obowiązywania umowy	Zakres umowy	Kwota umowy	Wykonanie w 2020 r.	Wykonanie w 2021 r.	Wykonanie w 2022 r.
1	OA.2600.1518.2020.BL	od 15.10.2020 r. do 14.10.2022 r.	mydło w płynie, ręczniki papierowe, papier toaletowy	22 115,40	3 720,39	21 262,80	*
2	OA.2600.1365.2020.BL	od 27.09.2020 r. do 26.09.2021 r.	materiały eksploatacyjne do drukarek i ksero	11 008,50			
3	OA.2600.1518.2020.BL	od 15.10.2020 r. do 14.10.2022 r.	papier toaletowy, ręczniki papierowe i mydło	15 559,44	3 511,01	10400,84	*
4	OA.2600.1387.2020.BL	od 17.09.2020 r. do 16.09.2021 r.	środki czystości	10 350,03	3574,20	10550,04	
5	OA.2600.441.2019.BL	od 20.03.2019 r. do 19.03.2022 r.	gazy techniczne	87 749,58			
6	OA.2600.163.2021.BL	od 10.04.2021 r. do 09.04.2022 r.	testy diagnostyczne	1 447,20			
7	OA.2600.163.2021.BL	od 10.04.2021 r. do 09.04.2022 r.	testy diagnostyczne	10 541,94			
8	OA.2600.164.2021.BL	od 09.02.2021 r. do 08.02.2022 r.	odczynniki do hodowli drobnoustrojów	37 161,72			
9	OA.2600.126.2021.BL	od 28.03.2021 r. do 27.03.2022 r.	materiały biurowe	31 641,01	-	14212,79	*
10	OA.2600.163.2021.BL	od 10.04.2021 r. do 09.04.2022 r.	testy diagnostyczne	3 872,31			
11	5136387	od 01.02.2020 r. do 01.02.2022 r.	usługi kurierskie	5 041,13			
12	OA.2600.1699.2019.KG	od 01.01.2020 r. do 31.12.2021 r.	konwój wartości pieniężnych	5 295,88			
13	OA.2600.470.2021.KG	od 02.05.2021 r. do 01.05.2023 r.	usługi pralnicze	19 938,20			
14	ID 7237	od 01.01.2020 r. do 31.12.2022 r.	odczyty dawkomierzy	1 476,00			
15	OA.2600.492.2019.KG	od 02.05.2019 r. do 01.05.2021 r.	usługi pralnicze	19 938,30			

³² Dz. U. z 2013 r. poz. 167.

Lp.	Nr umowy	Okres obowiązywania umowy	Zakres umowy	Kwota umowy	Wykonanie w 2020 r.	Wykonanie w 2021 r.	Wykonanie w 2022 r.
16	OA.2600.320.2 020.BL	od 28.03.2020 r. do 27.03.2021 r.	materiały biurowe	30 498,97	17 471,38	5 829,66	
17	UKO/138	od 01.09.2019 r. do 31.03.2022 r.	konserwacja oprogramowania i pomoc techniczna	17 367,00			

* :

- umowa poz. 3 została zakończona 20.10.2021 r. z uwagi na wykupienie wszystkich produktów,
- umowa poz. 1 została zakończona 17.12.2021 r. z uwagi na wykupienie wszystkich produktów,
- umowę poz., 9 wykonawca wypowiedział 3.12.2021 r. z uwagi na rosnące ceny i nie możliwość zagwarantowania cen z umowy.

Umowy poz. 2, 5-8, 10-15, 17 Wojewódzka Stacja podała jako niezbędne do funkcjonowania jednostki zgodnie z art. 23 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych.

[Akta kontroli str. 158-159]

W ocenie kontrolującej umowy polegające na zakupie:

- a) materiałów eksploatacyjnych do drukarek i ksero (poz. 2 tabeli),
- b) usług kurierskich dotyczących przesyłanych próbek żywności do badań (poz. 11 tabeli),
- c) usług prania fartuchów (poz. 13 i 15 tabeli)

nie są umowami niezbędnymi do zagwarantowania bieżącego funkcjonowania jednostki, których zawarcie na jeden rok budżetowy może doprowadzić do zakłócenia działania Wojewódzkiej Stacji. Oczywiście wydatki ponoszone na podstawie ww. umów są celowe, jednak należy pamiętać, że w sektorze finansów publicznych zobowiązanie angażujące środki publiczne można zaciągać tylko na podstawie stosownego upoważnienia. Środki te muszą być ujęte w budżecie w chwili zaciągania zobowiązań. Wojewódzka Stacja zawierając umowy powinna przestrzegać roku budżetowego, co wynika z obowiązujących przepisów. Zawarcie przez Wojewódzką Stację umów przekraczających jeden rok budżetowy spowodowało zaciągnięcie w 2021 r. zobowiązania pieniężnego w wysokości 48 043,34 zł³³ powyżej kwot wydatków określonych w zatwierdzonym rocznym planie finansowym jednostki. Przyjęty tryb postępowania stanowi naruszenie art. 46 ustawy o finansach publicznych oraz przepisy ww. rozporządzenia Ministra Finansów. Z przepisów tych wynika, że kierownik jednostki budżetowej może, w celu realizacji zadań zaciągać zobowiązania do sfinansowania w danym roku do wysokości kwot wydatków określonych w zatwierdzonym rocznym planie finansowym jednostki.

Ponadto na podstawie ewidencji księgowej rozrachunków z kontrahentami, z którymi zawarto umowę: poz. 1 XXX, poz. 2 XXX, poz. 3 XXX oraz danych zawartych w ww. tabeli dotyczących poz. 4 XXX stwierdzono, że Wojewódzka Stacja poniosła wydatki powyżej kwoty wymienionej w umowie.

Wyjaśnienie w tych kwestiach złożyła Dyrektor, podając: (...) *postępowania w procedurze zamówień publicznych zostają przeprowadzone po wpłynięciu z działu merytorycznego i po zatwierdzeniu przez Główną Księgową i Dyrektora „Zlecenia na przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego” zgodnie procedurą PO-03 „Nabywanie usług i dostaw”.*

³³ Suma wykonania w 2021 r. kwot z umów poz. 1, 3, 4, 16.

Artykuł 44 ust 4 ustawy o finansach publicznych nakłada na jednostki sektora finansów publicznych obowiązek zawierania umów na usługi, dostawy i roboty budowlane na zasadach określonych w przepisach ustawy Pzp. Należy podkreślić, że ustawa Prawo zamówień publicznych art. 434 ustawy Pzp określa, że umowę zawiera się na czas oznaczony, nie dłuższy niż 4 lata. Z przedstawionych uregulowań prawnych zawartych w przepisach prawa zamówień publicznych wynika, że ustawodawca dopuszcza możliwość zawierania przez jednostki sektora finansów publicznych umów na okres dłuższy niż rok, co jednocześnie nie narusza zasad wydatkowania środków publicznych określonych w ustawie o finansach publicznych. Dokonywanie wydatków powinno odbywać się w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonywanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy, oszczędny z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. Wobec powyższego nic nie stoi na przeszkodzie, aby zawierać umowy na okres przekraczający rok budżetowy. Przekroczenia wartości umów zawartych z firmami XXX, XXX i XXX nie miało miejsca. Umowa z firmą XXX została zawarta na środki higieniczno-sanitarnej tj. na papier toaletowy i mydło w pianie. Pozostałe wymienione artykuły są sklasyfikowane pod innymi kodami CPV i nie mieszczą się w kategorii środków higieniczno-sanitarnych np. mopy były kupowane okazjonalnie i z tych względów nie można doliczać ich do wartości zawartej umowy. Umowa z firmą XXX została zawarta na dostawę tuszy i tonerów. Oprócz materiałów wymienionych w umowie, w ww. firmie kupowane były oryginalne tonery (aby nie utracić gwarancji producenta) do nowo zakupionych w roku 2021 urządzeń wielofunkcyjnych (15 szt.). Umowa z firmą XXX została zawarta na środki higieniczno-sanitarnej tj. mydło, ręczniki składane Z-Z, ręczniki w roli. Poza artykułami z umowy w firmie XXX były zakupione wkłady do kuwet, które były kupowane okazjonalnie i nie można doliczać ich do wartości zawartej umowy. Powyższe zakupy nie przekroczyły kwoty wydatków zatwierdzonych w planie finansowym jednostki. Bez względu na uwagę należy mieć fakt, iż kupowane okazjonalnie produkty były ściśle związane z okresem zwalczania epidemii – dodatkowe godziny pracy pracowników szczególnie laboratorium, zatrudnianie wolontariuszy, wydruk wyników badań, generowały zwiększenie zapotrzebowania na ww. artykułów. Realizacja umów kontrolowana jest przez pracowników Oddziału Administracyjno-Technicznego, zajmujących się zaopatrywaniem Stacji w dostawy i usługi, którzy na bieżąco sprawdzają stopień realizacji umów.

Dodatkowo wyjaśnienie złożyła Z-ca Dyrektora, podając: (...) Zawieranie przez podmioty lecznicze umów wieloletnich na dostawy jest szczególnie korzystne w kontekście przepisów, które na podmioty lecznicze nakładają obowiązek zapewniania ciągłości i dostępności udzielanych świadczeń zdrowotnych. Zgodnie z art. 68 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej „Obywatelom, niezależnie od ich sytuacji materialnej, władze publiczne zapewniają równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych”. Zakup podłóż, testów diagnostycznych, gazów specjalistycznych, artykułów biurowych głównie papieru do drukarki, tonerów (koniecznych do wypisywania wyników badań laboratoryjnych, decyzji po przeprowadzonych kontrolach sanitarno-epidemiologicznych), środków higieniczno-sanitarnych jest niezbędne do zapewnienia ciągłości działania Inspekcji Sanitarnej.

(...) Wszystkie zamówienia podpisywane są przez Główną Księgową i Dyrektora. Natomiast pracownik administracji realizujący zamówienia na bieżąco kontroluje wykonanie umów i w sytuacji, gdy zamówione już ilości towaru zbliżają się do wyczerpania umowy, zgłasza to swojemu kierownikowi. Kierownik Oddziału Administracyjnego informuje o tym fakcie główną księgową, która wstrzymuje akceptację wpływających do niej zamówień.

Wstępna kontrola zgodności operacji z planem finansowym odbywa się na etapie przygotowania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Druk pn. „Zlecenie przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego” podpisuje kierownik

komórki zamawiającej, główna księgową i dyrektor lub jego zastępca. (w załączeniu przykładowe dwa zlecenia). Umowy z wykonawcami ostatecznie podpisuje Dyrektor, zatwierdzając je jednocześnie do realizacji

[Akta kontroli str. 160-165]

Wyjaśnienie nie zasługuje na uwzględnienie. Wymieniony w art. 44 ust. 4 ustawy o finansach publicznych obowiązek dotyczy umów, które podlegają przepisom ustawy pzp, a zgodnie z art. 2 ust. 1 przepisy ustawy pzp stosuje się do udzielania zamówień klasycznych oraz organizowania konkursów, których wartość jest równa lub przekracza kwotę 130 000 złotych, przez zamawiających publicznych. Natomiast art. 7 pkt 18 ustawy pzp wskazuje, że pod pojęciem postępowanie o udzielenie zamówienia należy rozumieć postępowanie wszczynane przez przekazanie albo zamieszczenie ogłoszenia, przekazanie zaproszenia do negocjacji albo zaproszenia do składania ofert, prowadzone jako uporządkowany ciąg czynności, których podstawą są warunki zamówienia ustalone przez zamawiającego, prowadzące do wyboru najkorzystniejszej oferty lub wynegocjowania postanowień umowy w sprawie zamówienia publicznego, kończące się zawarciem umowy w sprawie zamówienia publicznego (...). Z ustaleń kontroli wynika, że umowy zawarte z przekroczeniem roku budżetowego nie były równe ani wyższe od kwoty 130 000,00 zł. Jednostka podejmowała czynności w celu wyłonienia wykonawcy i podpisania umowy na podstawie Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej kwoty 130 000 zł a nie art. 7 pkt 18 ustawy pzp, co uprawniałoby Wojewódzką Stację do zawarcia umowy na okres dopuszczany przepisami ustawy Pzp.

Ponadto nie przedłożono do kontroli stosownych dokumentów potwierdzających fakt kontrolowania przez pracowników Oddziału Administracyjno-Technicznego stopnia realizacji umów a stwierdzenie w wyjaśnieniach, że:

- *pracownik administracji realizujący zamówienia na bieżąco kontroluje wykonanie umów i w sytuacji, gdy zamówione już ilości towaru zbliżają się do wyczerpania umowy, zgłasza to swojemu kierownikowi. Kierownik Oddziału Administracyjnego informuje o tym fakcie główną księgową, która wstrzymuje akceptację wpływających do niej zamówień,*
- *przekroczenia wartości umów zawartych z firmami XXX, XXX i XXX nie miało miejsca,*
- *zakup środków higieniczno-sanitarnych jest niezbędne do zapewnienia ciągłości działania Inspekcji Sanitarnej,*

wyklucza się z informacją zawartą w tabeli sporządzonej na potrzeby kontroli pn. *Wykaz firm, z którymi podpisano umowy na okres dłuższy niż jeden rok budżetowy, w której podano:*

- *wartość umów z firmami XXX i XXX zostały przekroczone z uwagi na panującą pandemię. Z większą częstotliwością sprzątane były pomieszczenia Inspekcji. Do pomocy podczas pandemii zostali skierowani do pracy w Inspekcji stażyści oraz pracownicy z innych jednostek Administracji Zespołowej. Zwiększenie ilości osób wpłynęło na wzrost zużycia środków higieniczno-sanitarnych,*
- *umowy z XXX (poz. 1), XXX. (poz. 3), XXX (poz. 4) nie wskazano w tabeli jako niezbędne do funkcjonowania jednostki.*

Na podstawie przedłożonych przez Wojewódzką Stację informacji i wyjaśnień oraz ewidencji księgowej do konta 998-0000-4210 Zaangażowanie wydatków roku bieżącego dokonano następujących ustaleń:

- *wydatki dotyczące wymienionych 2 umów (z firmą XXX i XXX) nie były kontrolowane przez pracowników, co spowodowało, że główna księgową akceptowała wpływające do niej zamówienia pomimo przekroczenia kwoty z umowy. Kontrolującym nie przedłożono żadnych dokumentów, które potwierdziłyby zmianę zasad realizowania umów;*
- *na stronie Ma konta 998 dokumentem 01P2-002/21 z 29 stycznia 2021 r. zaewidencjonowano zaangażowanie wydatków w wysokości 45 629,92 zł, na które składały się kwoty pozostałe do wykorzystania wynikające z umów zawartych w 2020 r.,*

w tym m.in: z umowy nr OA.2600.1365.2020.BL XXX kwota 7 011,00 zł, z umowy nr OA.2600.1518.2020.BL XXX kwota 6 184,32 zł, z umowy nr OA.2600.1518.2020.BL XXX kwota 10 070,34 zł, OA.2600.1387.2020.BL XXX kwota 6 388,80 zł. Takie działanie jest niezgodne z funkcją konta 998, tj. po stronie Ma ujmuje się zaangażowanie wydatków budżetowych bieżącego roku oraz ujętych w planie na dany rok wydatków niewygasających z poprzedniego roku.

Ustalono, że w roku 2021 z tytułu wyżej zawartych umów wydatkowano środki ogółem w wysokości 48 043,34 zł.

Przekroczenie przez kierownika jednostki sektora finansów publicznych kompetencji w zakresie zaciągania zobowiązania powyżej kwot wydatków określonych w zatwierdzonym rocznym planie finansowym jednostki stanowi naruszenie art. 15 ust. 1 ustawy ndfp. Zaciągając zobowiązanie pieniężne, należy uwzględniać wysokość kwot wydatków określonych w zatwierdzonym planie finansowym jednostki traktując je, jako nieprzekraczalne limity. Zaciągnięte przez jednostkę zobowiązania, poprzez zawarcie umów, powinny mieć każdorazowo pokrycie w planie wydatków.

d) Zawarte umowy (17 sztuk - szczegółowy wykaz dokumentów znajduje się w aktach kontroli) przedstawione kontrolującym m.in. z XXX, XXX, XXX, XXX nie posiadały dowodu dokonania przez głównego księgowego wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym, co narusza art. 54 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

Wyjaśniając Z-ca Dyrektora podała, że: (...) *Wstępna kontrola zgodności operacji z planem finansowym odbywa się na etapie przygotowania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Druk pn. „Zlecenie przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego” podpisuje kierownik komórki zamawiającej, główna księgowa i dyrektor lub jego zastępca. (w załączeniu przykładowe dwa zlecenia). Umowy z wykonawcami ostatecznie podpisuje Dyrektor, zatwierdzając je jednocześnie do realizacji.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte z zastrzeżeniem, że zlecenie wykonania zamówienia nie jest dokumentem stanowiącym podstawę zaciągnięcia zobowiązania.

[Akta kontroli str.163]

9.3. Uchybienia stwierdzone w czasie kontroli wydatków.

Nieujęcie w ewidencji ilościowej niszczarki na kwotę 439,00 zł, którą zakupiono na podstawie faktury XXX z 5.10.2021 r. (dow. księgowy 10F2-027/21).

W złożonym wyjaśnieniu Dyrektor podała: *Wszystkie faktury za zakupiony drobny sprzęt laboratoryjny i biurowy, który powinien być wprowadzony do ewidencji ilościowej, po wstępnej kontroli pracownika zajmującego się realizacją danego zamówienia są przekazywane pracownikowi, który prowadzi ewidencję środków trwałych i wyposażenia. W w/w sytuacji pracownica administracji realizująca zamówienie nie przekazała faktury za niszczarkę pracownicy prowadzącej ewidencję wyposażenia. Faktura po podpisaniu przez dział merytoryczny została przekazana bezpośrednio do Oddziału Ekonomicznego.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte przez kontrolującą.

[Akta kontroli str. 111,166-170]

9.4. Wydatki majątkowe.

Plan finansowy Wojewódzkiej Stacji w § 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych został ustalony w wysokości 25 000,00 zł. W trakcie roku Wojewoda Opolski na podstawie decyzji przyznał jednostce środki w kwocie 1 650 000,00 zł. Łącznie plan po zmianach wyniósł 1 675 000,00 zł.

Na podstawie ewidencji konta 130 do § 6060 ustalono, że Wojewódzka Stacja w 2021 roku poniosła wydatki ogółem 1 673 732,34 zł, z tego:

- 24 228,54 zł na zakup młyna nożowego,
- 1 599 000,00 zł na zakup do laboratorium chromatografu cieczonego ze spektrometrem mas LC MS/MS w celu oznaczania pozostałości pestycydów w żywności dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach monitoringu krajowego. Jednostka dokonała wydatków w badanym okresie na podstawie faktury nr XXX z 20 grudnia 2021 r. dot. zakupu ww. sprzętu, która została wystawiona na kwotę zgodną z umową nr OA.273.38.2021.BL z 1 października 2021 r. zawartą z wykonawcą XXX, wybranym w drodze przetargu nieograniczonego. Chromatograf przyjęto protokołem odbioru z 20 grudnia 2021 r., potwierdzającym dostarczenie sprzętu zgodnie z warunkami umowy, jego zainstalowanie i uruchomienie oraz przeprowadzenie szkolenia pracowników z obsługi aparatury. Ustalono, że jednostka po uzyskaniu zgody Wojewody Opolskiego³⁴ na zmianę przeznaczenia środków pozostałych po przetargu na w/w chromatograf zakupiła dodatkowo:
  - 31 192,80 zł zgrzewarki 2 szt. do laboratorium mikrobiologicznego w celu badania w kierunku oznaczenia bakterii grupy coli oraz Escherichia coli w wodach przeznaczonych do spożycia przez ludzi na podstawie faktury XXX z 24 listopada 2021 r. (dowód księgowy 11F2-206/21),
  - 19 311,00 zł kompensator dynamiczny do kompensacji mocy biernej indukcyjnej oraz pojemnościowej w celu zapewnienia właściwej jakości zasilania oraz zmniejszenia kosztów zużycia energii elektrycznej na podstawie faktury XXX z 17 grudnia 2021 r. (dowód księgowy 12F2-109/21).

Analiza dowodów źródłowych wykazała, że ww. środki trwale zostały ujęte na koncie 011 oraz wpisane do księgi inwentarzowej na podstawie dokumentów przyjęcia (OT).

[Akta kontroli str.171-188]

Do zakupów dokonanych w § 6060 nie wnosi się zastrzeżeń.

9.4.1. Przekazanie składników majątkowych.

Kontrola wykazała, że Wojewódzka Stacja zgodnie z procedurą zawartą w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 października 2019 r. w sprawie sposobu i trybu gospodarowania niektórymi składnikami majątku Skarbu Państwa, w które wyposażone są jednostki budżetowe³⁵ przekazała na podstawie protokołu zdawczo - odbiorczego z 30 czerwca 2021 r. m.in. 2 szt. chromatografu (zaewidencjonowane w § 6060), o które wniosowała Politechnika Opolska. W Wojewódzkiej Stacji dla ww. sprzętu zostały wystawione dokumenty PT 16/2021 i 17/2021 oraz wyksięgowane z konta 011.

[Akta kontroli str. 189-193]

9.5. Sposób udzielania zamówień do 130 000,00 zł.

Ustalono, że w Wojewódzkiej Stacji obowiązuje Regulamin udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej 130 000,00 zł jako załącznik nr 6 do Procedury kontroli zarządczej wprowadzony Zarządzeniem³⁶ Dyrektora oraz Procedura Ogólna Systemu Zarządzania Jakością PO-03 Nabywanie usług i dostaw obowiązująca od 1 lutego 2021 r. Regulamin określa postępowanie w przypadku zamówienia:

- o wartości szacunkowej nie przekraczającej 5 000,00 zł netto,
- o wartości szacunkowej netto powyżej 5 000,00 zł do kwoty 130 000 zł.

³⁴ Decyzja Wojewody Opolskiego z 17.12.2021 r. nr FB.I.3111.3.49.2021.JF na podstawie zgody Ministra Finansów z 1.11.2021 r. nr FG6.4142.92.2021.1027.UMJ.

³⁵ Dz. U. z 2022 r., poz. 998.

³⁶ Zarządzenie nr 3/2021 Dyrektora Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu z dnia 15 stycznia 2021 r. zarządzenie w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej kwoty 130 000 zł.

Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją (dalej: EZD) jest podstawowym sposobem dokumentowania przebiegu realizacji zamówień.

W procedurze PO-03 opisano cel procedury, przedmiot procedury oraz zakres stosowania i odpowiedzialność. Celem procedury jest ujednoczenie sposobu postępowania przy nabywaniu usług i dostaw, aby prowadząc racjonalną gospodarkę posiadanymi środkami finansowymi zapewnić realizację ustawowych zadań na odpowiednio wysokim poziomie jakości.

Zgodnie z procedurą PO-03 komórka zamawiająca zgłasza zapotrzebowanie/zamówienie na zakup usługi lub dostawy na formularzu pn. zamówienie na dostawę lub zamówienie na usługę. Zapotrzebowanie zaakceptowane przez kierownika komórki zamawiającej weryfikuje i zatwierdza Główna księgową oraz Dyrektor. Zatwierdzone do realizacji zamówienie na dostawę lub usługę wyznaczony pracownik wpisuje do odpowiedniego rejestru. Następnie sprawdza, czy na usługę lub dostawę zawarta jest umowa z dostawcą:

- jeżeli jest, dokonuje zakupu zgodnie z postanowieniami umowy,
- jeżeli nie, dokonuje zakupu zgodnie z zapotrzebowaniem komórki zamawiającej,
- jeżeli wartość zamówienia przekracza kwotę 130 000,00 zł netto wszczynają się postępowanie przetargowe.

Sposób udzielenia zamówień i stosowanie obowiązujących w tym zakresie uregulowań wewnętrznych, sprawdzono na przykładzie wydatków bieżących z kontrolowanej próby na łączną kwotę 102 204,90 zł poniesionych w ramach §§ :

- 4210 na zakup mebli na kwotę 9 478,38 zł, nr dowodów 10F2-067/21, 10F2-066/21, 10F2-065/21, 10F2-064/21,
- 4230 na zakup preparatów diagnostycznych na kwotę 14 936,40 zł, nr dowodu 11F2-120/21,
- 4300 dostawa i montaż wykładzin na kwotę 46 597,32 zł, nr dowodu 11F2-048/21,
- 6060 zgrzewarka do tacek plastikowych 2 szt. na kwotę 31 192,80 zł, nr dowodu 11F2-206/21.

Ustalono, że dla:

- zamówienia o wartości szacunkowej nieprzekraczającej 5 000 zł netto na zakup mebli biurowych, każda komórka merytoryczna przeprowadziła rozeznanie rynku zgodnie z procedurą;
- zamówienie na dostawę preparatów diagnostycznych przeprowadzono postępowanie przetargowe w trybie podstawowym zgodnie z procedurą;
- zamówienia o wartości szacunkowej netto powyżej 5 000,00 zł do kwoty 130 000 zł na zakup zgrzewarek przeprowadzono rozeznanie rynku. Komórka merytoryczna wybrała jedną firmę, która jest autoryzowanym przedstawicielem w Polsce;
- zamówienia o wartości szacunkowej netto powyżej 5 000,00 zł do kwoty 130 000 zł na dostawę i montaż wykładziny przeprowadzono rozeznanie rynku na podstawie trzech złożonych ofert zgodnie z procedurą.

Analiza przedłożonych do kontroli zamówień za IV kwartał 2021 r., na podstawie których dokonywane są wydatki wykazała, że nie zawierają akceptacji głównej księgowej, co jest niezgodne z art. 54 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

Wyjaśnienie złożyła Dyrektor cyt.(...) *Wszystkie zamówienia przekazane w systemie EZD, jeśli nie budzą wątpliwości merytorycznych i mieszczą się w planie finansowym stacji są akceptowane przez główną księgową poprzez elektroniczną adnotację „wyrażam zgodę”, co jest zgodne z załącznikiem nr 5 do Zarządzenia nr 17/2017 Dyrektora WSSE w Opolu w sprawie wskazania elektronicznego systemu wykonywania czynności kancelaryjnych jako podstawowego sposobu dokumentowania przebiegu załatwiania i rozstrzygania spraw, zasad użytkowania systemu EZD oraz stosowania Instrukcji kancelaryjnej, Instrukcji archiwalnej i Jednolitego rzeczowego wykazu akt WSSE w Opolu.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

Do ww. zakupów dokonanych nie wnosi się zastrzeżeń.

[Akta kontroli str. 111]

10. Gospodarka samochodowa.

Wojewódzka Stacja posiada opracowany w formie pisemnej Regulamin w sprawie gospodarki transportowej wprowadzony Zarządzeniem³⁷ jako załącznik nr 7 do Procedury Kontroli Zarządczej.

[Akta kontroli str. 194-197]

Regulamin ustala uprawnionych do korzystania z samochodów służbowych, sposób prowadzenia ewidencji przejazdów i rozliczania zużycia paliwa dla samochodów służbowych w jednostce. W celu wyliczenia normy zużycia paliwa w roku 2021 przyjęto normy zużycia paliwa ustalone przez producenta samochodu w cyklu miejskim.

Na podstawie przygotowanego zestawienia³⁸ przez pracownika Wojewódzkiej Stacji ustalono, że jednostka w ciągu roku 2021 dysponowała 4 pojazdami samochodowymi oraz agregat prądotwórczy.

W roku 2021 w jednostce kontrolowanej koszty związane z gospodarką transportową zgodnie z wykazem³⁹ przygotowanym przez pracownika merytorycznego stanowiły ogółem 64 566,93 zł, w tym :

- paliwo – 17 789,72 zł,
- inne – 3 574,81 zł,
- przeglądy techniczne – 297,00 zł,
- ubezpieczenia OC,AC,NW – 8 725,00 zł,
- koszty odpisów amortyzacyjnych – 34 180,40 zł.

Wojewódzka Stacja posiada umowę nr OA.273.65.202.BL zawartą na okres od stycznia do grudnia 2021 r. na sukcesywny zakup paliwa do samochodów służbowych na terenie całego kraju dla samochodów służbowych przy pomocy kart paliwowych umożliwiającą zakup bezgotówkowy.

Kontroli poddano 1 użytkowany pojazd samochodowy w IV kw. 2021 roku , tj. Toyota Proace Nr OP 7042 N.

Stwierdzono, że dla samochodu prowadzone były karty drogowo. Ponumerowane karty drogowo wydawane były na każdy dzień, w których zawarto następujące dane:

- trasy przejazdów z uwzględnieniem poszczególnych dni,
- ilość przejechanych kilometrów,
- stan licznika.

W celu zweryfikowania poprawności ewidencjonowania i rozliczania ilości zużytego paliwa i liczby przejechanych kilometrów kontroli poddano karty drogowo pojazdu oraz faktury za paliwo dla pojazdu silnikowego za IV kwartał, tj.:

rozliczono ilość paliwa 315,49 litrów, co jest zgodne z załącznikami do faktur za paliwo. Nie stwierdzono przekroczenia normy zużycia paliwa.

W Regulaminie dotyczącym gospodarki transportowej nie opisano procedury postępowania w przypadku przekroczenia normy zużycia paliwa w samochodach służbowych. Dyrektor wyjaśniła, że cyt. (...) *informuję, że w każdym przypadku, sprawdzane są karty drogowo. W sytuacji przekroczenia norm zużycia paliwa analizowane są dokładnie następujące czynniki tj.:*

- *trasa samochodu czy samochód poruszał się w trybie miejskim czy trybie mieszanym,*

³⁷ Zarządzenie nr 14/2013 Dyrektora Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu w Opolu z dnia 24.09.2013 w sprawie wprowadzenia jednolitego tekstu Procedury Kontroli Zarządczej w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu.

³⁸ Wykaz samochodów służbowych w WSSE w Opolu w 2021 r.

³⁹ Tabela pn. koszty eksploatacyjne samochodów.

- *utrudnienia drogowe na trasie w danym dniu (roboty drogowe, wypadki),*
- *pora roku (latem w samochodzie włączana jest klimatyzacja a zimą ogrzewanie),*
- *obciążenie samochodu tzn. liczbę osób przewożonych oraz przewożone towary.*

Przykładem może być samochód Renault Trafic P, w którym zamontowany jest bardzo ciężki boks-chłodnia, w którym przywożone są szczepionki do Powiatowych Stacji.

Podsumowując powyższe można stwierdzić, że każda sytuacja przekroczenia norm zużycia paliwa jest traktowana indywidualnie i dokładnie sprawdzana oraz analizowana.

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Akta kontroli str. 198-201]

11. Inwentaryzacja.

Na podstawie dokumentów przedłożonych do kontroli ustalono, że tryb i zasady przeprowadzania inwentaryzacji w kontrolowanej jednostce uregulowane zostały w załączniku nr 1A do polityki rachunkowości, która została wprowadzona Zarządzeniem nr 6/2018 przez Dyrektora.

[Akta kontroli str. 202-210]

Zgodnie z wewnętrznymi procedurami Dyrektor wydała niżej wskazane Zarządzenia w sprawie powołania komisji inwentaryzacyjnych w 2021 r. tj.:

- Zarządzenie nr 21/2021 Dyrektora z 20 grudnia 2021 r., którym powołano Komisję do przeprowadzenia inwentaryzacji:
  - w drodze spisu z natury w magazynie środków specjalnych,
  - w drodze spisu z natury materiałów biurowych i środków czystości na stanowiskach pracy oraz w drodze spisu z natury gotówki oraz innych walorów przechowywanych w kasie, stanu paliwa w samochodach służbowych,
  - w drodze spisu z natury w magazynie rezerw materiałów COVID, stanu odczynników laboratoryjnych oraz środków ochrony osobistej i środków dezynfekujących na stanowiskach pracy;
- Zarządzenie nr 17/2021 Dyrektora z 6 grudnia 2021 r., którym powołano komisję inwentaryzacyjną do przeprowadzenia inwentaryzacji środków trwałych w drodze spisu z natury (tj. przewodniczącego oraz 4 zespoły spisowe).

Zgodnie z postanowieniami ww. aktów, inwentaryzację należało przeprowadzić do 31 grudnia 2021 r. metodą spisu z natury.

Kontrolującym przedstawiono:

- a) Protokół spisu z natury stanu paliwa w samochodach służbowych na 31 grudnia 2021 r. – Komisja wyjeżdżała czterokrotnie kolejno samochodami służbowymi. Ustalenie stanu paliwa w samochodach służbowych polegało na zatankowaniu baków do pełna na stacji benzynowej, ustalono wartość paliwa na kwotę 1 545,50 zł, kwotę w tej wysokości ujęto w ewidencji konta 310-0004-0000001 pn. Materiały – spis na koniec roku stan paliwa na koniec roku,
- b) Arkusz spisu z natury uniwersalny nr 6 – na podstawie którego spisano stan gotówki w kasie na kwotę 0,00 zł, kwitariusze przychodowe spisane wg numerów w liczbie 5 (WE), kwitariusz WD spisany wg numeru w liczbie 1, depozyty znajdujące się w kasie (4/2011, 9/2013, 2/2014, 7/2014, 9/2014, 10/2014, 3/2017, 5/2018) nie stwierdzono innych papierów wartościowych,
- c) Arkusz spisu z natury uniwersalny nr 3 i 4 – na podstawie których spisano stan odczynników laboratoryjnych oraz środków dezynfekcyjnych w magazynie rezerw materiałowych COVID, wraz ze sprawozdaniem opisowym z przebiegu inwentaryzacji. Wyceniono wartość środków ochrony osobistej i środki dezynfekcyjne na kwotę 1 058 393,65 zł, która jest zgodna z ewidencją na koncie 310-0004-0000004 pn. Materiały – spis na koniec roku Opolskie przeciw COVID-19, natomiast

- stan odczynników wyceniono na kwotę 184 824,05 zł, która jest zgodna z ewidencją na koncie 310-0004-0000003 pn. Materiały-spis na koniec roku stan odczynników,
- d) Arkusz spisu z natury uniwersalny nr 5 – na podstawie którego spisano materiały biurowe i środki czystości, wraz ze sprawozdaniem opisowym z przebiegu inwentaryzacji. Wyceniono wartość niezużytych materiałów na kwotę 7 996,24 zł, która jest zgodna z ewidencją na koncie 310-0004-0000002 pn. Materiały – spis na koniec roku stan materiałów na koniec roku;
  - e) Arkusz spisu z natury uniwersalny nr 1 – na podstawie którego spisano szczepionki, wraz ze sprawozdaniem opisowym z przebiegu inwentaryzacji. Wyceniono niezużyte szczepionki na kwotę 422 978,85 zł, która jest zgodną z ewidencją na koncie 310-003-0000001 pn. Materiały szczepionki magazyn szczepionek,
  - f) Arkusz spisu z natury uniwersalny nr 2 – na podstawie którego spisano środki ochrony przeciwepidemicznej wraz ze sprawozdaniem opisowym z przebiegu inwentaryzacji. Wyceniono je na kwotę 6 090,08 zł, która jest zgodną z ewidencją na koncie 310-002-0000001 pn. Materiały środki specjalne śr. ochr. epidem,
  - g) Arkusz spisu z natury uniwersalny nr 7, 8, 9, 10 którymi spisano środki nowo zakupione nieposiadające kodu kreskowego oraz dodatkowo załączono arkusz spisu z natury (wszystkie przedmioty), arkusz spisu z natury – wszystkie przedmioty (103 str.), dokument pn. podsumowanie inwentaryzacji nr 1/01/2022, wraz ze sprawozdaniem z inwentaryzacji środków trwałych.

W wyniku inwentaryzacji stwierdzono brak lodówki i klimatyzatora na kwotę ogółem 2 877,00 zł. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego w zakresie ujawnionego niedoboru środków trwałych, Komisja zawniosowała o uznanie ujawnionych niedoborów za pozorne i zdjęcie obu urządzeń ze stanu ewidencji, na co Dyrektor wyraził zgodę 24 stycznia 2022 r. Wskazana operacja ma odzwierciedlenie na koncie 013 Pozostałe śr. trwałe.

Suma stanu inwentaryzacyjnego i spisanego ręcznie jest zgodna z ewidencją księgową konta 011 środki trwałe, 013, 020 Wartości niematerialne i prawne, tj. ogółem kwota w wysokości 22 064 853,85 zł. W inwentaryzacji wykazano również majątek obcy w wysokości 139 717,69 zł oraz ewidencję ilościową sprzętu na kwotę 293 623,46 zł.

W wyniku weryfikacji otrzymanych dokumentów stwierdzono następujące rozbieżności:

- Ad. a) spis z natury stanu paliwa dokonany został z pominięciem arkuszy spisu z natury, co wskazuje na naruszenie § 6 ust. 2 Instrukcji inwentaryzacyjnej, zgodnie z którym przed rozpoczęciem spisu należy pobrać arkusze spisu z natury potwierdzone przez głównego księgowego. Ponadto brakuje w dokumentach pisemnego sprawozdania z przebiegu spisu z natury,
  - Ad. b) Komisja nie sporządziła pisemnego sprawozdania z przebiegu spisu z natury, co narusza § 7 Instrukcji inwentaryzacyjnej pkt pn. zadań komisji po zakończeniu czynności spisowych, wg którego komisja sporządza pisemne sprawozdanie z przebiegu spisu z natury. W aktach brak oświadczeń końcowych pobieranych od osoby materialnie odpowiedzialnej.
  - Ad. c) arkusze spisu od nr 10 do 19 nie zostały potwierdzone przez głównego księgowego co narusza § 6 pkt 3 Instrukcji Inwentaryzacyjnej.
Wyjaśnienie złożyła Z-ca Dyrektora podając, że cyt. (...)
- 1) *Spis paliwa w samochodach służbowych na dzień 31.12.2021r. określony jest poprzez dotankowanie poszczególnych samochodów do pełnego baku, w obecności komisji inwentaryzacyjnej. Przez niedopatrzenie nie wydano arkusza inwentaryzacyjnego do spisu paliwa po zatankowaniu. Komisja ujęła go na innym druku, który był podstawą do wyceny jego wartości i korekty kosztów. Protokół spisu z natury, jaki złożył przewodniczący komisji jest formą sprawozdania*

z przeprowadzonych przez komisję czynności dot. ustalenia stanu paliwa i stanu liczników poszczególnych samochodów.

- 2) *Sprawozdanie z inwentaryzacji gotówki w kasie nie zostało sporządzone na skutek niedopatrzenia, ponieważ stan gotówki na 31.12.2021r. był zerowy. Podobnie z oświadczeniem końcowym kasjerki.*
- 3) *Arkusze dot. spisu z natury zapasów materiałowych na stanowiskach pracy zostały wydane przewodniczącym poszczególnych komisji. Jednak z uwagi na duży zakres pozycji materiałów laboratoryjnych, które nie mieściły się na otrzymanym przez Przewodniczącą arkuszu, część materiałów została spisana na nowym formularzu nieautoryzowanym przez główną księgową. Arkusz ten został wygenerowany poprzez wprowadzenie poszczególnych odczytników, testów i podłoży do zestawienia sporządzonego elektronicznie i jego wydrukowaniu. Uzasadnieniem dla takiej formy były bardzo skomplikowane i długie nazwy poszczególnych asortymentów. Wprowadzanie ich ręcznie byłoby bardzo pracochłonne i obarczone dużym prawdopodobieństwem błędu, stąd nie zostały odrzucone. Wyjaśnienie zostało przyjęte.*

[Akta kontroli str. 211-234]

Ponadto sporządzono:

- protokół z przeprowadzonej inwentaryzacji należności dokonanej metodą potwierdzania sald na 31 grudnia 2021 r. Z dokumentu wynika, że łączna kwota należności wyniosła 145 359,87 zł. Wysłano do kontrahentów pisma z prośbą o potwierdzenie wykazanych sald na łączną kwotę 79 462,96 zł. Nie wysłano potwierdzeń sald należności dotyczących prowadzonego postępowania egzekucyjnego: kar nałożonych w postępowaniu administracyjnym, naliczonych odsetek oraz kosztów upomnień na łączną kwotę 65 645,94 zł a 9 kontrahentów posiada nadpłaty na kwotę 250,97 zł.

Kwota należności jest zgodna z ewidencją prowadzoną na koncie 221 pn. Należności z tytułu dochodów budżetowych w wysokości 145 108,90 zł (saldo strona Wn 145 359,87 zł – 250,97 zł);

- dwa protokoły z inwentaryzacji aktywów i pasywów Wojewódzkiej Stacji przeprowadzonej metodą weryfikacji sald – porównania danych z ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami źródłowymi aktywów i pasywów. Nie stwierdzono różnic sald aktywów i pasywów.

Dodatkowo podczas kontroli wydatków sfinansowanych gotówką, które zostały wykazane w raporcie kasowym Wojewódzkiej Stacji ustalono, że w grudniu 2021 r. jednostka zakupiła 40 litrów paliwa na kwotę 240,80 zł do agregatu prądotwórczego.

Kontrola wykazała, że pełną wartością wyżej wskazanego paliwa obciążano od razu właściwe koszty, rezygnując z ewidencji wartościowej zapasów, jednak na ostatni dzień roku nie stwierdzono stanu paliwa (w agregacie prądotwórczym) niezużytego do końca roku drogą spisu z natury, co stanowi naruszenie przepisów art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

Dyrektor wyjaśniała, że cyt. (...) *w sprawie rozliczenia paliwa w agregacie prądotwórczym na dzień 31.12.2021 r. informuję, że rzeczywiste rozliczenie paliwa jest niemożliwe z uwagi na to, iż nie można precyzyjnie określić ilości paliwa pozostającego w zbiorniku agregatu (wskaźnik paliwa-mało precyzyjny). Uzupełnianie paliwa następuje poprzez dolanie go przez pracownika z kanistra, wobec tego nie można też dokładnie określić, jaką ilość można wlać do zbiornika, żeby uzyskać jego całkowite napełnienie.*

W związku z powyższym prawidłowe rozliczenie paliwa jest niemożliwe z uwagi na to, iż paliwo uzupełniane jest w agregacie bezpośrednio z kanistra i nie ma możliwości określenia

rzeczywistego stanu paliwa w zbiorniku oraz dokładnego sprecyzowania ile paliwa wiano z kanistra.

Dodatkowo, Dyrektor poinformowała, że cyt.(...) dokonując zakupu agregatu prądotwórczego istotne dla zamawiającego były parametry tj. moc agregatu, zbiornik własny paliwa umożliwiający jego pracę w systemie ciągłym 8h, silnik gwarantujący niską emisję zanieczyszczeń, mikroprocesorowa automatyka, która kontroluje wszystkie funkcje agregatu itd. Zamawiający w roku 2012 (rok zakupu agregatu) wymagał parametrów, które szczegółowo zostały opisane przez osobę pełniącą funkcję nadzoru inwestorskiego w procedurze przetargowej. W posiadanej przez nas dokumentacji powykonawczej brak informacji o pojemności zbiornika na paliwo. Wykonawca, który sprzedał nam agregat nie posiada karty produktu z 2012 roku.

Wyjaśnienie zostało przyjęte z zastrzeżeniem, że okresowa inwentaryzacja zasobów jednostki posiada swoje ścisłe umocowanie prawne. Obowiązek jej dokonywania wynika z ustawy o rachunkowości, która w art. 4. ust. 3 wskazuje m.in., iż jednostki obejmuje „okresowe ustalanie lub sprawdzanie drogą inwentaryzacji rzeczywistego stanu aktywów i pasywów”, a następnie ich wycenę. W sytuacji gdy pomiar stanu zapasów drogą przeliczenia, zważenia lub ustalenia objętości jest niewykonalny, nieopłacalny lub uciążliwy, a zarazem obciążony błędem, stosuje się pomiar szacunkowy. Wskazówki jak dokonać zapasów trudno mierzalnych składników zawiera stanowisko Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie inwentaryzacji zapasów w pkt 53-56⁴⁰.

[Akta kontroli str. 235-239]

12. Zobowiązania niewymagalne.

Zobowiązania niewymagalne według poszczególnych paragrafów wydatków przedstawia poniższa tabela sporządzona przez pracownika Wojewódzkiej Stacji.

Paragraf	Nr dowodu księgowego	Termin płatności	Kwota w zł	Wyszczególnienie
4210	12F2-165/21	14.01.2022	3 138,96	cyfrowa płyta grzejna
4210	12F2-167/21	01.02.2022	2 090,31	olej napędowy
4210	12F2-177/21	10.01.2022	595,32	mata na powierzchnie
Razem			5 824,59	
4260	12F2-173/21	24.01.2022	4 746,71	dystrybucja energii elektrycznej- XXX
4260	12F2-178/21	01.02.2022	6 117,06	zużycie energii elektrycznej - XXX
4260	12F2-179/21	10.02.2022	8 357,70	centralne ogrzewanie, woda
4260	12F2-180/21	03.02.2022	381,22	energia elektryczna - EZD
Razem			1 9602,69	
4300	12F2-164/21	20.01.2022	672,81	usługa pralnicza
4300	12F2-166/21	21.01.2022	220,66	konwoje wartości pieniężnych i kasjerki
4300	12F2-168/21	14.01.2022	204,12	odbiór odpadów komunalnych
4300	12F2-169/21	30.01.2022	2 615,76	odbiór i utylizacja odpadów medycznych
4300	12F2-170/21	20.01.2022	-427,14	korekta faktury- utylizacja odpadów
4300	12F2-171/21	20.01.2022	484,93	wywóz odpadów komunalnych
4300	12F2-172/21	14.01.2022	1 098,39	dzierżawa analizatora
4300	12F2-174/21	11.01.2022	211,28	usługi kurierskie

⁴⁰ Dziennik Urzędowy Ministra Finansów z 28 lipca 2016 r. poz. 55 w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia stanowiska Komitetu w sprawie inwentaryzacji droga spisu z natury zapasów materiałów, towarów, wyrobów gotowych i półproduktów.

Paragraf	Nr dowodu księgowego	Termin płatności	Kwota w zł	Wyszczególnienie
4300	12F2-175/21	18.01.2022	185,61	dzierżawa butli z gazami
4300	12F2-176/21	26.01.2022	2 808,30	usługi pocztowe
4300	12F2-179/21	10.02.2022	1 686,38	utrzymanie nieruchomości wspólnej, ścieki
Razem			9 761,10	
4360	12F2-144/21	05.01.2022	1 785,14	usługi telefoniczne, internet
4360	12F2-149/21	10.01.2022	21,77	usługi telekomunikacyjne - karta SIM
Razem			1 806,91	
4040			1 087 611,81	Dodatkowe wynagrodzenie roczne
4110			186 960,44	Składki ZUS od "trzynastek"
4120			16 893,61	Składki F.P. od "trzynastek"
4710			2 782,17	Składki PPK od "trzynastek"
OGÓŁEM			1 331 243,32	

[Akta kontroli str. 240]

Ustalono, że zaciągnięte na koniec 2021 r. zobowiązania niewymagalne wynosiły 1 331 243,32 zł. Dotyczyły one dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi oraz składkami na PPK w wysokości 1 294 248,03 zł oraz za zakup paliwa i materiałów związanych z funkcjonowaniem jednostki, zakup energii elektrycznej, zakup usług pozostałych m.in. usługi pralnicze, odbiór odpadów komunalnych, utylizacja odpadów medycznych, usługi pocztowe, zakup usług telekomunikacyjnych w wysokości 36 995,29 zł.

W kontrolowanym okresie nie stwierdzono płacenia odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań.

[Akta kontroli str.]

13. Prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań budżetowych.

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzenia sprawozdań budżetowych za rok 2021, tj.:

- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- o zatrudnieniu i wynagrodzeniach od początku roku do końca kwartału IV 2021 r. (Rb-70) kwartalnie,
- z wykonania wydatków budżetu Państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym za okres od początku roku do dnia 31.12.2021 r. (Rb-BZ1).

Ustalono, że sprawozdania, zostały sporządzone w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁴¹, są prawidłowe pod względem merytorycznym i formalno - rachunkowym, a dane w nich wykazane są zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

[Akta kontroli str. 241-251]

⁴¹ Dz.U. z 2022 r., poz. 144.

- III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości.
1. Nienaliczanie odsetek od zaległości powstałych w związku z wystawionymi decyzjami nakładającymi karę pieniężną. Przyczyną nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów prawnych przez Głównego Księgowego. Skutkiem nieprawidłowości było nieustalenie na koniec kwartału przypadających należności pieniężnych i tym samym zaniżenie wysokości należnych dochodów budżetu państwa w sprawozdaniu budżetowym jednostki.
  2. Działania wobec dłużników Skarbu Państwa były podejmowane ze zwłoką skutkującą przedawnieniem części należności. Przyczyną nieprawidłowości było nieopracowanie procedur postępowania z należnościami w jednostce przez Kierownika jednostki oraz nieodpowiedni nadzór zadania przez Główną Księgową. Skutkiem nieprawidłowości dopuszczenie do przedawnienia należności Skarbu Państwa.
  3. Niezachowanie zasady podwójnego księgowania na koncie 221-0012. Przyczyną nieprawidłowości było duże obciążenia pracą oraz brak nadzoru ze strony Głównego Księgowego. Skutkiem nieprawidłowości było naruszenie przepisów ustawy o rachunkowości oraz wykazanie błędnych danych w bilansie i sprawozdaniu finansowym.
  4. Ujęcie PK w księgach rachunkowych bez stwierdzenia ich sprawdzenia. Przyczyną nieprawidłowości była nieprawidłowa interpretacja przepisów prawa przez Główną Księgową. Skutkiem nieprawidłowości było naruszenie Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości⁴².
  5. Niedokonanie odpisu aktualizującego wartość należności nie później niż na dzień bilansowy. Przyczyną nieprawidłowości był brak odpowiedniego nadzoru przez Główną Księgową natomiast skutkiem naruszenie ustawy o rachunkowości.
  6. Niewprowadzenie do ksiąg rachunkowych każdego zdarzenia, które nastąpiło w danym okresie sprawozdawczym. Przyczyną nieprawidłowości był brak odpowiedniego nadzoru przez Główną Księgową. Skutkiem nieprawidłowości było nienależyte odzwierciedlenie kwoty należności w danym okresie sprawozdawczym.
  7. Ujęcie wydatków do nieprawidłowych paragrafów klasyfikacji budżetowej. Przyczyną nieprawidłowości była pomyłka w klasyfikowaniu wydatków i brak nadzoru Głównej Księgowej. Skutkiem było zniekształcenie informacji prezentowanych w ewidencji księgowej oraz sprawozdaniu budżetowym.
  8. Ponoszenie wydatków na podstawie faktur proforma. Przyczyną nieprawidłowości było dokonywanie zakupów w sklepach, które nie wyrażają zgody na zastosowanie odroczonego terminu płatności, natomiast skutkiem naruszenie przepisów prawa. Osobą odpowiedzialną za nieprawidłowość jest Główna Księgowa jako osoba wyrażająca zgodę na zakup w programie Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją (EZD).
  9. Podpisanie umów na okres przekraczający rok budżetowy. Przyczyną nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów prawa. Skutkiem było zaciągnięcie w 2021 r. zobowiązania pieniężnego w wysokości 48 043,34 zł powyżej kwot wydatków określonych w zatwierdzonym rocznym planie finansowym jednostki. Osobami odpowiedzialnymi za nieprawidłowość są: Główna Księgowa w zakresie

---

⁴² Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji z planem finansowym oraz Dyrektor Wojewódzkiej Stacji w zakresie nadzoru.

10. Zawarcie umów, które nie posiadały dowodu dokonania przez głównego księgowego wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym. Przyczyną nieprawidłowości były zapisy procedury dot. przygotowania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego niezgodne z wymogami przepisów prawa. Skutkiem było naruszenie ustawy o finansach publicznych. Osobami odpowiedzialnymi za nieprawidłowość są: Główna Księgowa w zakresie dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji z planem finansowym oraz Dyrektor Wojewódzkiej Stacji w zakresie nadzoru.
11. Nierespektowanie wewnętrznych uregulowań w zakresie procedury inwentaryzacji. Przyczyną nieprawidłowości było niedopatrzenie oraz niedochowanie należytej staranności przez osoby przeprowadzające inwentaryzację oraz brak odpowiedniego nadzoru przez Dyrektora. Skutkiem naruszenie wewnętrznych procedur.
12. Nieprzeprowadzenie inwentaryzacji paliwa znajdującego się w agregacie prądotwórczym. Przyczyną nieprawidłowości było nieokreślenie pojemności baku paliwa oraz niewłaściwa interpretacja przepisów prawnych obowiązujących w tym zakresie przez kierownika jednostki. Skutkiem był brak uzgodnienia wartości aktywów wynikających z ksiąg rachunkowych ze stanem faktycznym.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń:

Na podstawie przepisu art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, Dyrektor Wojewódzkiej Stacji pismem z 12 lipca 2022 r. znak: ST.1610.1.2022.EB zgłosiła zastrzeżenie do projektu wystąpienia pokontrolnego z 1 lipca 2022 r.

Po dokonanej analizie treści zastrzeżenia, Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego oddalił w całości zastrzeżenie do projektu wystąpienia pokontrolnego, przedstawiając swoje stanowisko w piśmie z 14 lipca 2022 r. skierowanym do Dyrektora Wojewódzkiej Stacji. Poinformował również, że wystąpienie pokontrolne zostanie jedynie doprecyzowane w zakresie podejmowanych przez jednostkę czynności w celu wyłonienia wykonawcy.

Wobec powyższego, w myśl art. 46 ust. 2 przywołanej wyżej ustawy, niniejsze wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone na podstawie projektu wystąpienia pokontrolnego oraz stanowiska kierownika komórki do spraw kontroli wobec oddalonych zastrzeżeń, tj. doprecyzowane w pkt 9.2.c w następujący sposób:

- w projekcie wystąpienia pokontrolnego jest zapis: Z ustaleń kontroli wynika, że umowy zawarte z przekroczeniem roku budżetowego nie były równe ani wyższe od kwoty 130 000,00 zł⁴³ oraz nie podejmowano czynności wymienionych w art. 7 pkt 18 ustawy pzp w celu wyłonienia wykonawcy;
- w wystąpieniu pokontrolnym zastąpiono zapisem: Z ustaleń kontroli wynika, że umowy zawarte z przekroczeniem roku budżetowego nie były równe ani wyższe od kwoty 130 000,00 zł⁴⁴. Jednostka podejmowała czynności w celu wyłonienia wykonawcy i podpisania umowy na podstawie Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej kwoty 130 000 zł a nie art. 7 pkt 18 ustawy pzp, co uprawniałoby Wojewódzką Stację do zawarcia umowy na okres dopuszczany przepisami ustawy Pzp.

⁴³ W związku z tym powinny podlegać wewnętrznej procedurze nabywania usług i dostaw.

⁴⁴ W związku z tym powinny podlegać wewnętrznej procedurze nabywania usług i dostaw.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości, należy:

1. Naliczać i ewidencjonować w księgach rachunkowych odsetki od niewpłaconych w terminie należności w momencie ich zapłaty, a w przypadku braku zapłaty - nie rzadziej niż na koniec kwartału. Wprowadzić do ksiąg rachunkowych odsetki nieprzypisane na dzień 31 grudnia 2021 r. oraz przedstawić wypełnioną tabelę stanowiącą załącznik do wystąpienia pokontrolnego.
2. Opracować procedurę windykacji należności dochodów budżetu państwa i podejmować bez zbędnej zwłoki działania wobec dłużników Skarbu Państwa.
3. Zweryfikować salda na koncie 221-0012 w powiązaniu z kontami korespondującymi.
4. Ujmować w księgach rachunkowych polecenia księgowania, które będą zawierać stwierdzenie ich sprawdzenia i zakwalifikowania.
5. Dokonywać odpisy aktualizujące wartość należności nie później niż na dzień bilansowy.
6. Wprowadzać do ksiąg rachunkowych każde zdarzenie, które nastąpiło w danym okresie sprawozdawczym.
7. Podjąć działania mające na celu zapewnienie ujmowania wydatków do właściwych podziałek klasyfikacji budżetowej.
8. Zaprzestać dokonywania zakupów na podstawie faktur pro forma.
9. Podjąć działania mające na celu zapewnienie zawierania umów nieprzekraczających jednego roku budżetowego.
10. Zwiększyć nadzór nad przeprowadzaną w jednostce inwentaryzacją.
11. Przeprowadzać inwentaryzację wszystkich materiałów niezużytych do końca roku drogą spisu z natury.

Ponadto w celu usunięcia stwierdzonych uchybień oraz usprawnienia funkcjonowania jednostki, należy:

12. Systematycznie weryfikować salda kont księgowych oraz prawidłowość ewidencji księgowej.
13. Zweryfikować przeterminowane należności i podjąć niezbędne działania w celu ustalenia prawidłowej należności Skarbu Państwa.
14. Przedstawić status roszczenia dla 52 spraw, które jednostka wskazała podczas kontroli jako „do wyjaśnienia” oraz wypełnić tabelę stanowiącą załącznik do wystąpienia pokontrolnego.
15. Na bieżąco analizować zaległe należności z tytułu kar administracyjnych pod kątem ich przedawnienia, a następnie odpisywać z ksiąg rachunkowych.
16. Ujmować w ewidencji ilościowej każde zakupione wyposażenie.

VI. Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości: nie dotyczy.

VII. Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości (uchybień), w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.

VIII. Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wojewoda Opolski

Sławomir Kłosowski